

Програм унапређења социјалне заштите у општиниБела Паланказа период од 2024. до 2027.године¹

Новембар, 2024. године

---

¹Сви термини којима су у тексту означени припадност, положаји, професије, односно занимања, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

**ПРОГРАМ УНАПРЕЂЕЊА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
У ОПШТИНИ БЕЛА ПАЛАНКА
2024-2027.**

КООРДИНАТОРКА РАДНЕ ГРУПЕ

Марија Бошковић

чланица општинског већа за културу, информисање, социјалну заштиту, здравствену заштиту, предшколско и основношколско васпитање

ЧЛАНОВИ РАДНЕ ГРУПЕ

Марија Анђелковић

Представник одељења за урбанизам, грађевинарство и стамбено-комуналне делатности; сарадник на изради стратешких докумената

Гордана Мишић

референт, Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове

Ана Миленковић

референт, Одељење за буџет и финансије

Марко Деспотовић

Одсек за израду пројеката развоја општине

Иван Тоскић

Координатор за ромска питања

Александра Ранђеловић Тричковић

Центар за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“

Бојана Ђурић Димитријевић

Центар за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“

Страхиња Голубовић

Предшколска установа „Драгица Лалаовић“

Драгана Јеврић

Основна школа „Љупше Шпанац“

Нела Дурмишевић

Основна школа „Јован Аранђеловић“

Марија Голубовић

Средња школа „Никета Ремизијански“

Марина Величковић

Национална служба за запошљавање

Лидија Тричковић

Дом здравља

Марија Здравковић

Удружење „Те деум“

Моника Куртић

Удружење „Романо дром“

Одлука и покретању процедуре израде Програма и решење чланова радне групе

Република Србија
Општина Бела Паланка
Број 011-32/2024-1
Датум 22-05-2024.
Бела Паланка

На основу члана 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Србије", бр. 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон, 47/2018 и 111/2021 – др. закон), члана 20. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС", бр. 24 од 4. априла 2011, 117 од 26. октобра 2022 – УС) и члана 40 став 1 тачка 4 Статута Општине Бела Паланка („Службени лист 14/19), Скупштина општине Бела Паланка, доноси:

ОДЛУКУ О ПРИСТУПАЊУ ИЗРАДИ ПРОГРАМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ОПШТИНИ БЕЛА ПАЛАНКА ЗА ПЕРИОД ОД 2024. ДО 2027.ГОДИНЕ

Члан 1.

Приступа се изради Програма за унапређење социјалне заштите у општини Бела Паланка (у даљем тексту: Програм).

Члан 2.

Образује се радна група за израду Програма у следећем саставу:

1. Марија Бошковић, већник за културу, информисање, социјалну заштиту, здравствену заштиту, предшколско и основношколско образовање;
2. Марија Анђелковић, представник локалне самоуправе;
3. Гордана Мишић, референт, одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове;
4. Ана Миленовић, референт, одељење за буџет и финансије;
5. Марко Деспотовић, члан пројектног тима, одсек за израду пројеката развоја општине;
6. Александра Ранђеловић Тричковић, стручни радник, Центар за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“;
7. Бојана Ђурић Димитријевић, стручни радник, Центар за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“;
8. Страхиња Голубовић, стручни сарадник, ПУ „Драгица Лаловић“;
9. Драгана Јеврић, стручни сарадник, ОШ „Љупче Шпанац“;
10. Нела Дурмишевић, педагошки асистент, ОШ „Јован Аранђеловић“;
11. Марија Голубовић, професор социологије, СШ „Никета Ремизијански“;
12. Марина Величковић, саветница за запошљавање и креирање каријере, Национална служба за запошљавање – испостава у Белој Паланци;
13. Лидија Тричковић, медицинска сестра, Дом здравља Бела Паланка;
14. Марија Здравковић, координатор услуге помоћ у кући, Удружење „Те деум“;
15. Иван Тоскић, координатор за ромска питања;
16. Моника Куртић, председник Удружења „Романо дром“

За Координатора Радне групе именује се Марија Бошковић, чланица Општинског већа задужена за област културе, информисања, социјалну заштиту, здравствену заштиту, предшколско и основношколско образовање.

На састанке Радне групе се могу позивати стручњаци и представници/це других органа и организација, ако је потребно ради информисања Радне групе о одређеном питању (нпр.

Заштитник грађана, јавна предузећа, представници/це организација цивилног друштва, медија и сл.)

Члан 3.

Задатак радне групе је израда Програма за унапређење социјалне заштите, а посебно:

- Израда плана активности на изради Програма;
- Израда нацрта Програма и учешће у јавној расправи о предлогу Програма;
- Припрема аналитичких и других докумената у циљу припреме Програма за унапређење социјалне заштите;
- Обезбеђивање координације, сталне комуникације и сарадње са представницима/цама локалне власти, надлежних институција, организација цивилног друштва и слично;
- Размена информација и података о текућим активностима и иницијативама надлежних институција, као и степену реализације прошлогодишњег Програма за унапређење социјалне заштите.

Члан 4.

Задатак из члана 3. ове Одлуке је потребно израдити до децембра 2024. године.

Члан 5.

Послове и задатке утврђене овим решењем руководиоца и чланови радне групе обавиће без накнаде.

Члан 6.

Условe за рад, стручну и административно-техничку подршку обезбеђује општинска управа.

Члан 7.

Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу града Ниша“.

Образложење

У складу са чланом члана 32. став 1. тачка 4. Закона о локалној самоуправи, скупштина општине је овлашћена да доноси програм развоја општине и појединих делатности.

У складу са чланом 20. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС“, бр. 24 од 4. априла 2011, 117 од 26. октобра 2022 – УС) јединица локалне самоуправе има обавезу да донесе Програм унапређења социјалне заштите. Програм мора бити усаглашен са стратегијом развоја коју доноси Влада. Свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите. Средства за финансирање програма унапређења социјалне заштите обезбеђују се у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Полазећи од потребе да се подстакне развој постојећих, нових и иновативних услуга социјалне заштите, скупштина општине Бела Паланка формира Радну групу састављену од свих субјеката који су релевантни за развој и унапређење социјалне заштите са циљем утврђивања Програма унапређења социјалне заштите у општини Бела Паланка.

У Белој Паланци, 22.05.2024. године ,

Број: 011-32/2024-1

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ БЕЛА ПАЛАНКА

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БЕЛА ПАЛАНКА

Александар Пејић

Место за одлуку о усвајању Програма

Садржај

Листа скраћеница.....	9
УВОД.....	10
Уводна реч Председника општине.....	10
Шта је Програм унапређења социјалне заштите.....	11
Уводне напомене.....	12
Планска документа и правни оквир релевантни за област социјалне заштите.....	14
Принципи на којима се заснива Програм унапређења социјалне заштите.....	17
Индикатори услуга социјалне заштите.....	19
Индикатори материјалне подршке.....	21
1. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена.....	22
2. Кључни налази ех-рост анализе претходног планског документа у области социјалне заштите.....	25
3. Основне карактеристике територије општине Бела Паланка.....	25
Географски положај.....	25
Демографске карактеристике.....	26
Становништво.....	26
Етничка структура становништва.....	30
Образовање.....	30
Запосленост.....	32
Незапосленост.....	33
Здравствена заштита.....	33
Социјална заштита.....	34
3.1. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Бела Паланка	35
3.1.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Бела Паланка.....	35
3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Бела Паланка.....	48
3.3.3. Услуге социјалне заштите у општини Бела Паланка.....	51
3.3.4. Материјална подршка.....	54
3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Бела Паланка.....	55

3.2. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Бела Паланка	58
4. Преглед циљева и мере планског документа за унапређење социјалне заштите	62
4.1. Циљеви и мере Програма унапређења услуга социјалне заштите	69
4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма	76
5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање.....	80
6. Акциони план за период од 2025. до 2027. године.....	82
7. Консултације.....	101

Листа скраћеница

Ради лакшег разумевања овог документа у наставку су издвојене скраћенице са њиховим значењима:

СКГО	Стална конференција градова и општина
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ОЦД	Организација цивилног друштва
ЦСР	Центар за социјални рад
ЈП	Једнократна помоћ
НСП	Новчана социјална помоћ
НСЗ	Национална служба за запошљавање
ЦОР	Циљеви одрживог развоја
АП	Акциони план
ИОП	Индивидуални образовни план
SWOT	снага (strengths), слабости (weaknesses), могућности/прилике (opportunities) и претње/изазови (threats или challenges)
СЗ	Социјална заштита
ПУК	Помоћ у кући
ЛПД	Лични пратилац детета
ПВ	Почетна вредност
ЦВ	Циљана вредност
ДД	Друштвене делатности

УВОД

Уводна реч Председника општине

Шта је Програм унапређења социјалне заштите

Задатак локалне самоуправе је да спроводи друштвену бригу о најосетљивијим категоријама становништва на локалном нивоу (члан 2. Закона о социјалној заштити, „Сл. гласник РС“, бр. 24/2011 и 117/2022). Ово подразумева мере које имају за циљ пружање помоћи и оснаживање појединаца и породица за самосталан и продуктиван живот у друштву. Поред тога, друштвена брига обухвата и спречавање социјалне искључености кроз посебне програме и активности из области социјалне заштите, од значаја за становништво у локалној заједници.

Програм унапређења социјалне заштите представља локални стратешки документ који је уведен као обавеза Законом о социјалној заштити. Закон није дефинисао ко је предлагач овог секторског стратешког документа, па је иницијативу за израду Програма покренуло одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове као носилац послова друштвене бриге на нивоу ЈЛС.

Општина Бела Паланка, у складу с потребама својих становника, до сада је предузимала активности прописане Законом о социјалној заштити које су биле усмерене на најосетљивије категорије становништва. У претходном периоду, оквир активности који се односи на социјалну заштиту био је обухваћен нормативним и правним документима, као и стратегијом Плана развоја. Међутим, није била формулисана секторска јавна политика која на јединствен и целовит начин утврђује правце деловања и циљеве социјалне заштите.

Програм унапређења социјалне заштите доноси се за период од 2024. до 2027. године.

Уводне напомене

У општини Бела Паланка препозната је потреба за систематичним, планским и међусекторским приступом у управљању и реализацији активности у области социјалне заштите. Општина је опредељена за унапређење квалитета живота својих грађана и грађанки, те предузима низ мера подршке усмерених на породице и лица у стању социјалне потребе. Ова група становништва препозната је у Плану развоја општине Бела Паланка за период 2021–2028. године.

Услуге социјалне заштите у заједници су развијене и постоји континуитет у спровођењу постојећих, али постоји значајан простор за унапређење, нарочито у погледу доступности и увођења нових услуга.

Програм унапређења социјалне заштите општине Бела Паланка допринеће ефикаснијем управљању у области друштвеног развоја и унапређењу мера и услуга социјалне заштите на локалном нивоу. Овај документ пружа смернице за оснаживање социоекономске сигурности материјално најугроженијих породица и појединаца, као и за промовисање и успостављање услуга социјалне заштите. Такође, ради се о оквиру који ће повећати ефикасност у управљању ресурсима. Програм такође служи као основ за алокацију средстава намењених за заштиту најугроженијих грађана у општини Бела Паланка. Акциони план, као саставни део Програма, биће алат за управљање динамиком спровођења мера које доприносе остваривању циљева и праћење њиховог успеха.

Општина доноси стратешки документ како би унапредила социјалну сигурност својих грађана и грађанки, створила услове за једнакост и обезбедила примену принципа достојанства и хуманости. Ово ће бити постигнуто кроз примену начела и стандарда социјалне заштите, као и унапређење постојећих и увођење нових услуга.

У циљу израде овог документа реализоване су следеће активности: припремљена је анализа стања социјалне заштите у општини Бела Паланка, израђена СВОВ анализа општине, и одржане су радионице и састанци са представницима институција и организација које заступају интересе осетљивих категорија становништва. Ове активности су спроведене са циљем израде коначног нацрта Програма унапређења социјалне заштите.

Правни основ за доношење секторског стратешког документа у области социјалне заштите општине Бела Паланка за период од 2024. до 2027. године утврђен је у одредби члана 38. став 3. Закона о планском систему Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 30/2018), који прописује да документ јавних политика јединице локалне самоуправе усваја скупштина те јединице, осим ако није другачије прописано посебним законом. Такође, правни основ проистиче из члана 20. став 4. Закона о социјалној заштити („Сл. гласник РС”, бр. 24/2011 и 117/2022), којим се прописује да свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Решењем бр. 011-32/2024-1 од 22.05.2024.године, образована је радна група за израду предлога Програма унапређења социјалне заштите општине Бела Паланка за период од 2024. до 2027. године. Радну групу по овом решењу су чинили представници општинске управе, ЦСР, НСЗ, представници образовања, здравља и НВО Удружење „Те Деум” и НВО Удружење „Романо дром”.

У току израде документа, процес је био усмерен на јачање транспарентности и консултације са свим заинтересованим странама и циљним групама. На самом почетку, јавност је обавештена да је отпочео процес израде стратегије, а заинтересовани грађани и грађанке позвани су да се укључе у консултације. Паралелно са дефинисањем ове јавне политике, радило се на размени и јачању знања, вештина и искустава појединаца, организација и институција, како у припреми стратешких и планских докумената, тако и у процесу укључивања грађана у одлучивање.

Израду овог документа је подржала Европска унија у оквиру програма ИПА 2020 путем финансирања Пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, у оквиру споразума о сарадњи за спровођење пакета подршке за унапређење социјалне заштите између општине Бела Паланка са Сталном конференцијом градова и општина – Савезом градова и општина Србије (СКГО), закљученог 28. августа, 2023. године

Радна група се руководила Уредбом о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Службени гласник РС", број 8 /019.)

Планска документа и правни оквир релевантни за област социјалне заштите

Програм унапређења социјалне заштите у ЈЛС повезан је са планским документима и прописима на републичком и локалном нивоу. Према Закону о социјалној заштити, социјална заштита је организована друштвена делатност која има за циљ пружање помоћи грађанима и њиховим породицама када се нађу у стању социјалне потребе, као и предузимање мера за спречавање настајања и отклањање последица таквог стања. Под релевантним јавним политикама, поред основних дугорочних докумената развојног планирања и секторских стратегија на нивоу ЈЛС, подразумевају се и међусекторске јавне политике које су усмерене на унапређење положаја посебно осетљивих категорија становништва (старија лица, жртве породичног и родно заснованог насиља, особе са инвалидитетом, деца и млади и други).

Стратешки оквир за израду Програма унапређења социјалне заштите у општини Бела Паланка 2024-2027. године чини Стратегија деинституционализације и развоја услуга социјалне заштите у заједници за период од 2022 до 2026. године² и План развоја општине Бела Паланка за период од 2021. до 2028. године,³ с обзиром да је последња национална Стратегија развоја социјалне заштите⁴ истекла 2009. године, а нацрт Стратегија социјалне заштите у Републици Србији за период од 2019. до 2025. године није званично усвојен⁵.

Поред наведених стратешких докумената на националном нивоу оквир за планирање дају и следећа стратешка документа:

- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији за период од 2020. до 2024. године;
- Стратегија за спречавање и борбу против родно заснованог насиља према женама и насиља у породици за период од 2021. до 2025. године;
- Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња од 2016. до 2025. године
- Стратегија за запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године.
- Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2022 до 2030. године и др.

За процес планирања и управљања јавном политиком у области социјалне заштите у обзир треба узети одреднице дефинисане у следећим важећим стратегијама/локалним акционим плановима општине Бела Паланка:

1. План развоја општине Бела Паланка за период од 2021. до 2028. године
2. Средњорочни план општине Бела Паланка за период од 2023. до 2025. године
3. Стратегија за унапређивање предшколског васпитања и образовања општине Бела Паланка за период од 2021. до 2024. године

²<https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/strategija/2022/12/1>

³<https://belapalanca.org.rs/documents/Strateska%20dokumenta>

⁴https://www.minrzs.gov.rs/sites/default/files/2018-11/Strategija%20razvoja%20socijalne%20zastite_2.pdf

⁵<https://www.zavodsz.gov.rs>

Усвајањем Закона о социјалној заштити 2011. године утврђен је правац развоја интегралне социјалне заштите. У овом систему, социјални актери на најефикаснији начин користе постојеће ресурсе и развијају нове, путем доступних, квалитетних и разноврсних услуга. Циљ је очување и побољшање квалитета живота рањивих и маргинализованих појединаца и група, као и оспособљавање за продуктиван живот у заједници. Такође, овај приступ настоји да предупреди зависност од социјалних служби, са посебним фокусом на унапређење заштите сиромашних и развој мреже услуга у заједници..

Позитивно законодавство релевантно за област социјалне политике и заштите, како на државном тако и на локалном нивоу, у Републици Србији обимно је и обухвата следеће законе:

- Закон о социјалној заштити
- Породични закон
- Закон о финансијској подршци породици са децом
- Закон о спречавању насиља у породици
- Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица
- Закон о забрани дискриминације
- Закон о родној равноправности
- Закон о социјалном становању
- Закон о локалној самоуправи
- Закон о планском систему, када је у питању процес планирања у области социјалне заштите
- Закон о заштити података о личности
- Закон о слободном приступу инфомацијама од јавног значаја
- Закон о општем управном поступку као процесни закон
- Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом
- Закон о здравственој заштити
- Закон о основама система образовања и васпитања
- Закон о младима
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености
- Закон о Црвеном крсту Србије и др.

Приликом процеса планирања у обзир је узет и релевантан међународни правни оквир. Србија је потписница Агенде за одрживи развој до 2030. године, која обухвата 17 циљева, 169 потциљева и 228 глобалних индикатора одрживог развоја (у даљем тексту ЦОР). Ови циљеви и потциљеви су интегрисани, међусобно нераздвојиви и равномерно обухватају три димензије одрживог развоја: економску, друштвену и еколошку. Принцип „нико не буде изостављен“ чини темељ Агенде 2030, што значи да ниједан циљ не треба да се остварује ако није доступан свим грађанима и грађанкама.

Овај документ ће реализацијом планираних активности допринети достизању следећих постављених индикатора на националном нивоу – Циљ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима; Циљ 4. Обезбедити инклузивно, праведно и квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све; Циљ 5. Постићи родну равноправност

и оснаживати све жене и девојчице; Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све.

Чланством у ЕУ, Србија ће бити у обавези да развије систем који ће бити у стању да спроведе циљеве и политике дефинисане у Европском стубу социјалних права. Ови циљеви обухватају: једнаке могућности и приступ тржишту рада, динамична тржишта рада и праведне услове рада, социјалну заштиту и укључивање

Влада Републике Србије је 27. априла 2016. године усвојила Акциони план за Поглавље 23 – Правосуђе и основна права, а Ревидирани Акциони план је усвојен 10. јула 2020⁶. године. У одељку „Основна права“ наводи се да ће Србија наставити да унапређује свој законодавни и нормативни оквир у области заштите и промоције основних права, у складу са правним тековинама ЕУ, међународним и европским стандардима и најбољим праксама.

Општина Бела Паланка први пут доноси секторски стратешки документ у области социјалне заштите. Доношењем Програма унапређења социјалне заштите, општина жели да одговори на специфичне социјалне потребе својих грађана и грађанки, побољшајући квалитет њиховог живота, са посебним фокусом на рањиве групе.

Овај стратешки оквир одговара на идентификоване потребе, које су препознате у документу „Извештај о резултатима спроведеног мапирања потреба корисника права и услуга социјалне заштите и процена капацитета ресурса пружаоца услуга на територији општине Бела Паланка“. Извештај је урађен према методологији развијеној од стране Сталне конференције градова и општина у оквиру пројекта „Подршка одрживим услугама социјалне заштите у заједници и политикама укључивања на локалном нивоу“, а у складу са Агендом 2030 и принципом „да нико не буде изостављен“

Програм унапређења социјалне заштите подстиче сарадњу између различитих локалних актера, чиме осигурава одрживост и ефикасност система социјалне заштите. Постављањем основа за праћење постигнутих резултата, овај програм омогућава континуирано унапређење и прилагођавање услуга социјалне заштите потребама локалног становништва. Истовремено, програм се спроводи уз поштовање људских права и има за циљ стварање инклузивне и подржавајуће заједнице.

---

⁶<https://www.mpravde.gov.rs/tekst/30402/revidirani-akcioni-plan-za-poglavlje-23-i-strategija-razvoja-pravosudja-za-period-2020-2025-22072020.php>

Принципи на којима се заснива Програм унапређења социјалне заштите

Транспарентност процеса планирања	Информације о решавању проблема на територији Општине Бела Паланка треба да буду доступне свим заинтересованим странама
Мултидисциплинарност и међуресорска сарадња	Акционо планирање треба да ојача постојећа партнерства између цивилног друштва, локалне самоуправе и пословног сектора
Начела поштовања интегритета и достојанства корисника	Корисник, у складу са законом, има право на социјалну заштиту која се заснива на социјалној правди, одговорности и солидарности, која му се пружа уз поштовање његовог физичког и психичког интегритета, безбедности, као и уз уважавање његових моралних, културних и религијских убеђења, у складу са зајемченим људским правима и слободама.
Начело забране дискриминације	Забрањена је дискриминација корисника социјалне заштите по било ком основу ⁷ или другог личног својства.
Начело најбољег интереса корисника	Услуге социјалне заштите пружају се у складу са најбољим интересом корисника, уважавајући његов животни циклус, пол, етничко и културно порекло, језик, вероисповест, животне навике, развојне потребе и потребе за додатном подршком у свакодневном функционисању.
Начело најмање рестриктивног окружења	Услуге социјалне заштите пружају се првенствено у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему се бирају услуге које кориснику омогућавају останак у заједници.
Начело ефикасности социјалне заштите	Социјална заштита остварује се на начин који обезбеђује постизање најбољих могућих резултата у односу на расположива финансијска средства.
Начело благовремености социјалне заштите	Социјална заштита остварује се на начин који обезбеђује правовремено уочавање потреба корисника и пружање услуга ради спречавања настанка и развоја стања која угрожавају безбедност и задовољавање животних потреба и ометају укључивање у друштво.

---

⁷По основу расе, пола, старости, националне припадности, социјалног порекла, сексуалне оријентације, вероисповести, политичког, синдикалног или другог опредељења, имовног стања, културе, језика, инвалидитета, природе социјалне искључености

Начело унапређења квалитета социјалне заштите Услуге социјалне заштите пружају се у складу с принципима и стандардима савремене професионалне праксе социјалног рада.

Начело јавности рада (...)и јединице локалне самоуправе на својој интернет адреси, у средствима јавног информисања, као и на друге начине у складу са законом информишу јавност о социјалној заштити и пружају друге информације прописане законом.

Начело доступности и индивидуализације социјалне заштите Пружање услуга социјалне заштите организује се на начин који обезбеђује њихову физичку, географску и економску доступност, уз уважавање културолошких и других различитости.

Услуге социјалне заштите пружају се тако да се кориснику обезбеђује индивидуализован приступ и стручни радник задужен за рад на конкретном случају.

Наведена правна начела обавезују све државне органе да изграде ефикасан систем социјалне заштите.

Индикатори услуга социјалне заштите⁸

Индикатори услуга социјалне заштите играју кључну улогу у обезбеђивању једнаког приступа, обима и квалитета потребних услуга за све групе становништва. **Индикатори доступности** омогућавају процену да ли су услуге лако доступне различитим корисничким групама, укључујући географску и временску доступност. **Индикатори ефикасности** процењују како се ресурси користе у пружању услуга, тј. да ли се услуге пружају на најбољи могући начин у одређеном временском оквиру. **Индикатори квалитета** су важни за праћење стандарда и задовољства корисника услугама. Континуираним праћењем и унапређењем ових индикатора, могу се побољшати доступност, ефикасност и квалитет услуга, што ће позитивно утицати на све групе становништва, посебно на рањиве и маргинализоване категорије.

Индикатори доступности услугама социјалне заштите:

1. **Број доступних услуга:** Број различитих услуга социјалне заштите доступних различитим корисничким групама.
2. **Географска доступност:** Удаљеност до услуга (нпр. да ли су услуге доступне у оквиру разумне удаљености од места становања; да ли су неке услуге уопште доступне неким грађанима због места становања?).
3. **Временска доступност:** Радно време служби социјалне заштите (нпр. да ли су услуге доступне током викенда).
4. **Приступачност:** Да ли су услуге прилагођене различитим групама становништва (нпр. особама са инвалидитетом, старијима, и др.).
5. **Информисаност корисника:** Степен свести и информисаности становништва о доступним услугама.
6. **Остваривање права:** Процедуре подношења захтева прилагођење категорији корисника.

Индикатори ефикасности услуга социјалне заштите:

1. **Утицај на квалитет живота:** Мерење промена у квалитету живота корисника пре и после коришћења услуга.
2. **Стопа успеха програма:** Процентуални успех у постизању постављених циљева програма (нпр. образовање, запошљавање (корисници услуге ЛПД).
3. **Брзина реаговања:** Време потребно за добијање услуге од момента подношења захтева.
4. **Капацитет услуга:** Однос између броја корисника и ресурса доступних за пружање услуга (нпр. број запослених, број слободних места у програмима подршке у оквиру социјалне заштите).
5. **Стопа повратка корисника:** Процентуални број корисника који се враћају за додатну помоћ или услуге.
6. **Успех у решавању проблема:** Процент корисника којима су успешно решени њихови проблеми или потребе.
7. **Анализа трошкова:** Упоредивање трошкова услуга са достигнућим резултатима (нпр. трошак по кориснику у односу на постигнуте исходе).
8. **Сарадња са другим службама:** Ниво координације и сарадње између различитих институција и организација.

---

⁸<https://rsjp.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

9. **Постизање социјалне укључености:** Степен укључености корисника у друштвене активности након коришћења услуга.

Индикатори квалитета услуга социјалне заштите:

1. **Степен задовољства корисника:** Процент корисника који су задовољни добијеним услугама.
2. **Квалитет пружених услуга:** Стандарди и протоколи који се користе у пружању услуга, укључујући квалификације особља.
3. **Степен прилагођености потребама:** Како услуге одговарају индивидуалним потребама корисника.
4. **Координација услуга:** Степен сарадње између различитих актера и сектора у пружању услуга.
5. **Степен приступачности:** Лакоћа приступа услугама, укључујући географску и финансијску доступност.
6. **Образовање и обука особља:** Ниво образовања и обуке запослених у социјалној заштити.
7. **Мерење исхода:** Процент корисника који су постигли жељене исходе после коришћења услуга.
8. **Редовно праћење и евалуација:** Учесталост и методе којима се оцењује квалитет услуга и идентификују области за побољшање.
9. **Повратне информације:** Системи за прикупљање и обраду повратних информација од корисника, који се користе за унапређење услуга.

Индикатори материјалне подршке⁹

Индикатори материјалне подршке пружају важне информације о обиму, учинку и адекватности социјалне помоћи коју локалне самоуправе пружају својим становницима.

Индикатори обима интервенције, као што су удео укупних расхода за материјалну подршку у буџету и просечни годишњи расходи по становнику, показују колико локалне самоуправе издвајају за директну материјалну помоћ као што су новчана давања. Ови индикатори помажу у процени финансијске посвећености социјалним мерама.

Индикатори учинка – обухват, који мере број породица које добијају помоћ и број сиромашних у односу на укупан број корисника, фокусирају се на то колико су материјална давања доступна различитим групама становништва, посебно најугроженијим, чиме се одређује степен обухвата социјалном заштитом.

Индикатори учинка – износ давања и адекватност процењују стварну вредност материјалних давања која се пружају, као и да ли су они довољни за задовољавање потреба корисника. Ови индикатори су критични за процену адекватности и праведности материјалне помоћи, у контексту не само њене висине, већ и њене способности да осигура минималну егзистенцију и побољша квалитет живота најугроженијих.

- I. Индикатори обима интервенције
  - Удео укупних годишњих расхода за материјалну подршку у буџетским расходима ЈЛС (у %).
  - Просечни годишњи расходи за материјалну подршку по становнику.
- II. Индикатори учинка – обухват¹⁰
  - Број породица које добијају помоћ у односу на укупан број породица у општини¹¹.
  - Број сиромашних у односу на број корисника НСП (домаћинства) у датој ЈЛС (у %).¹²
- III. Индикатори учинка – износ социјалних давања и адекватност¹³
  - Просечан износ давања по кориснику¹⁴ израчунава се као количник просечне месечне суме расхода за новчана давања која ЈЛС додељују НСП корисницима и просечног месечног фактичког броја домаћинстава корисника ове групе давања у датој ЈЛС

---

⁹https://socijalnoukljucivanje.gov.rs/wp-content/uploads/2020/09/Mapiranje_usluga_socijalne_zastite_i_materijalne_podrske_u_nadleznosti_JLS_u_RS.pdf

¹⁰Процена колико добро програм помоћи обухвата људе којима је помоћ потребна

¹¹Формула: број корисника помоћи се подели са укупним бројем домаћинстава у општини. Резултат даје проценат домаћинстава која примају помоћ.

¹²Формула: Број сиромашних израчунат је стављањем у однос укупних годишњих расхода за давања уз проверу материјалног стања и просечне месечне нето зараде.

¹³Индикатор показује колико новца у просеку добија свако домаћинство које је део програма социјалне помоћи у општини.

¹⁴Просечан износ давања по кориснику је број који показује колико новца у просеку добија свако домаћинство које прима помоћ у оквиру програма социјалне помоћи.

1. Опис постојећег стања са анализом проблема и жељених промена

Слика становништва представља друштвену карту општине и основни је инструмент за анализу друштвеног стања. Центар за социјални рад, основан од стране локалне самоуправе, задужен је за анализу и припрему препорука за унапређење положаја угрожених категорија становништва. Подаци о демографским и социјалним карактеристикама становништва од суштинског су значаја за развој свих области друштвеног развоја у локалној средини. Савети за социјалну политику (уколико су формирани) праћењем извештаја о стању и потребама становништва на својој територији доприносе изради и спровођењу социјалних мера, у складу са чланом 20. став 4. Закона о локалној самоуправи¹⁵.

Као главно демографско обележје општине Бела Паланка истиче се тенденција смањења броја и старење становника. Становништво је веома старо биолошки регресивно, по зависности дисхармонично, има негативан природни прираштај (-13/2023.) и ниску општу стопу фертилитета (8/2023). Због континуираног негативног природног прираштаја и механичких миграција радно активног становништва овај контингент становништва (15-64 године) се континуирано смањује што погоршава социјално-економске показатеље и доводи до ризика од сиромаштва.¹⁶

Разлог уласка у систем социјалне заштите, у општини Бела Паланка, највећим делом је целокупно лоша економска ситуација и најчешће су то социјално-материјалне тешкоће, губитак посла, поремећени односи, насиље у породици, бракоразводна парница и поверавање деце, болест, као и други лични и породични разлози. Најдоминантнија заштита корисника, према Центру за социјални рад Бела Паланка, неколико година уназад је материјална подршка, посебно осетљивих група свих узрасних категорија.¹⁷

Мапирање потреба корисника и потенцијалних корисника права и услуга социјалне заштите, спроведено у периоду од 27. маја до 20. јуна 2024. године у општини Бела Паланка у оквиру техничке подршке СКГО, имало је за циљ да допринесе планирању и обезбеђивању социјалних права и услуга на локалном нивоу. Ово мапирање, које је засновано на сагледавању реалних потреба и расположивих ресурса, потврдила је информација Центра за социјални рад Бела Паланка.

Испитаници који су учествовали у истраживању указали су да су фактори који највише утичу на смањени квалитет живота у општини Бела Паланка, а посебно на најрањивије категорије становништва, незапосленост и сиромаштво.

Незапосленост и сиромаштво у општини Бела Паланка представљају не само последицу већ и узрок економске неразвијености. Недостатак привредних активности, ограничена инфраструктура и ниска привредна активност доводе до високог нивоа незапослености, што узрокује сиромаштво великог дела становништва. Ова ситуација резултује ниским куповним моћима, одливом младих и образованих људи, те недовољним улагањима у

¹⁵https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_lokalnoj_samoupravi.html

¹⁶Информација преузета из Планаразвоја општине Бела Паланка 2021-2028., страна 28

¹⁷Информација преузета из Годишњег извештаја Центра за социјални рад за 2023. годину

образовање и обуку, што даље погоршава економске услове. У суштини, сиромаштво и незапосленост одржавају негативан циклус који спречава привредни развој, јер слабе локалну економију, ограничавају потрошњу и утичу на демографске и социјалне трендове. Разбијање овог циклуса захтева свеобухватну стратегију која укључује стварање радних места, инвестиције у образовање и инфраструктуру, као и подршку иновацијама које ће допринети дугорочном економском расту.

Неусклађеност између система запошљавања и образовања у општини Бела Паланка доводи до дугорочних проблема као што су висока незапосленост, одлазак младих људи у друге регионе у потрази за послом и недостатак квалификоване радне снаге у секторима који су потребни за економски развој општине. У општини Бела Паланка, као и у многим другим мањим срединама, локално тржиште рада се све више ослања на ограничен број активности као што су пољопривреда, рад у малим предузећима и јавне службе.

Већина радно способних остају ограничени у избору радних места у региону јер постоји недостатак стручних обука и програма за пружање додатних вештина и квалификација људима који су већ завршили своје образовање, али нису способни да се укључе у радну снагу због недостатка специфичних вештина. Неусклађеност између система запошљавања и образовања у општини Бела Паланка доводи до дугорочних проблема као што су висока незапосленост, одлазак младих људи у друге регионе у потрази за послом и недостатак квалификоване радне снаге у секторима који су потребни за економски развој општине.

Како је већ наведено, у највећем ризику од сиромаштва налазе се поред старих лица без пензија или са минималним пензијама, особе са инвалидитетом (ОСИ), радно способни, али незапослени појединци, као и чланови њихових породица. Новчана социјална помоћ представља кључну меру у систему социјалне и дечије заштите, намењену особама у стању социјалне потребе. Одлуком о социјалној заштити дефинисана су права која се остварују из локалног буџета, а социјална давања могу бити обезбеђена како у новцу, тако и у природи. Међутим, обим потреба на локалном нивоу често превазилази расположива средства из буџета. Корисници материјалне подршке припадају различитим угроженим групама, као што су сиромашни, жртве насиља у породици, млади који напуштају систем социјалне заштите, деца са сметњама у развоју, деца из социјално угрожених породица, особе са инвалидитетом, тешко оболела лица и други.

Програми активне инклузије за кориснике новчане социјалне помоћи (НСП) нису довољно развијени. Уредба о мерама социјалне укључености корисника НСП дефинише различите облике активације, као што су укључивање у формално и неформално образовање, запошљавање, лечење и друштвенкористан рад, који подразумевају рад у локалној заједници. Међутим, највећи проблем у области материјалне сигурности остаје запошљавање, односно низак ниво образовања незапослених лица. Приступ оснаживању рањивих и маргинализованих друштвених група недовољно подстиче развој њихових знања, вештина и компетенција, што резултира тиме да корисници социјалне заштите остају изван тржишта рада.

Протоколи и механизми дијалога са корисницима социјалних услуга треба да буду унапређени тако да се створе услови за оснаживање корисника и њихову активну интеграцију у друштво. Ово подразумева континуирану подршку и комуникацију, побољшање информисаности, као и изградњу система који ће омогућити рањивим групама да остваре своје потенцијале и постану активни чланови своје заједнице.

Унапређење социјалне заштите у општини Бела Паланка захтева свеобухватну и интегрисану стратегију која обухвата све аспекте живота грађана, од образовања и запошљавања до директне социјалне подршке. Усмереност на оснаживање рањивих група, развој локалних ресурса и активну инклузију довела би до дугорочног побољшања социјалне и економске ситуације, стварајући основу за самосталан и одржив развој заједнице.

Чак и са ограниченим ресурсима, економски неразвијена општина као што је Бела Паланка може започети процес побољшања социјалне заштите и економског развоја. Кључ је у развоју локалних ресурса, подстицању малих, али одрживих иницијатива, искоришћавању доступних фондова и партнерствима која ће омогућити развој без потребе за великим инвестицијама. Уместо да се чека на велике инвестиције, локалне власти могу подржати развој пољопривреде и малих, одрживих предузећа.

Стратешким приступом, укључивањем свих друштвених актера и фокусом на дугорочни развој, могу се створити услови за стабилнији и просперитетнији живот у општини Бела Паланка.

2. Кључни налази ех-рост анализе претходног планског документа у области социјалне заштите

Како општина Бела Паланка у претходном периоду није имала секторски стратешки документ у области социјалне политике / социјалне заштите, није спроведена ех-рост анализа ефеката.

3. Основне карактеристике територије општине Бела Паланка

Према последњој Уредби о утврђивању листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину, општина Бела Паланка се налазила у четвртој групи ЈЛС, изразито недовољно развијених општина, чији је степен развијености испод 60 % од републичког просека.

Географски положај

Општина Бела Паланка се налази на југоистоку Србијеи припада Пиротском управном округу¹⁸. Општина заузима површину од 517 км²¹⁹. Територија општине Бела Паланка заузима већи део Средњег Понишавља²⁰, на чијој територији се налази 46 насеља. Географски, Бела Паланка је смештена на југоисточним ободима планине Ртањ (1.566м), налази се на просечној надморској висини од око 550 метара и у долини је реке Власине. Општина има географске карактеристике које укључују планинске пределе и плодне долине, што даје потенцијал за развој пољопривреде, али и туристичке активности, као што су планинарење и еко-туризам.

Општина се налази на путном правцу који повезује Србију са Бугарском, јер је близу граничног прелаза Пирот - Сливница. Удаљена је око 40 километара јужно од града Пирота, који је најближи већи град. Бела Паланка је добро повезана са другим деловима Србије, као и са суседним Бугарском. Ово јој даје стратешки значај, али такође чини да су проблеми у развоју локалне економије, као што су незапосленост и сиромаштво, дубље повезани са недостатком инвестиција у региону.

Просторно, општина Бела Паланка припада групи мањих општина у Србији. Општина Бела Паланка је у непосредном територијалном контакту са општинама Димитровград и Бабушница.

Рељеф је углавном планински и брдовит, са доминантним планинским масивом Ртња, уз присуство плодних долина и равница. Сва насељена места простиру се на надморској висини између 350 и 1500 метара. Клима Беле Паланке, у зависности од висине и положаја, има елементе континенталне и планинске климе, што доводи до значајних сезонских разлика. Вегетација Беле Паланке је разнолика и прилагођена географским и климатским условима који се крећу од листопадних и мешовитих шума на нижим и средњим висинама,

¹⁸<https://pirotski.okrug.gov.rs/obicna/>

¹⁹Према броју становника, Бела Паланка спада у мање општине, а према густини насељености је међу 14 најређе насељених у Србији. Информација преузета из Планаразвоја општине Бела Паланка 2021-2028., страна 30

²⁰Цело средње Понишавље има 55 насеља

до планинских ливада и алпских биљака на већим висинама. Ртањ као специфичан природни парк игра значајну улогу у локалној флори, са присуством бројних ендемских и заштићених врста.

Демографске карактеристике

Подручје општине Бела Паланка обухвата поред самог насељеног места Бела Паланка и 46 сеоских насеља, тако да становништво према урбано-руралној структури чини 3,35% градског и -29% руралног становништва, када је густина насељености износила 23,45 у 2021 години²¹. Густина насељености је у паду за 4,45 становника по квадратном километру између 2021. и 2023. године, с обзиром да је густина насељености износила 19 у 2021 години.²²

Становништво

Према подацима Републичког завода за статистику²³, број становника 2011. године је износио 12.126, док је у 2022. години био 10.052²⁴, што износи **2.074 становника мање**, а број становника је смањен за **17,1%**. Процена становника средином године из 2023. године (9.854), указује на поновни пад за око **198 становника**, што представља **пад од 1,97%** у односу на 2022. годину.

Општину Бела Паланка карактеришу две основне демографске карактеристике, негативни природни прираштај и демографско пражњење брдско-планинског подручја. Стопе живорођених и природног прираштаја ниже су од републичких, док су рецимо, просечна старост и индекс старења изнад републичког просека.

Табела 1: Основни подаци о општини²⁵

Становништво – процена средином године	9.854	(2023)
Густина насељености (број становника)	19	(2023)
Стопа живорођених	8	(2023)
Стопа умрлих	21	(2023)
Стопа природног прираштаја	-13	(2023)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година)	73	(2023)
Просечна старост (у годинама)	48	(2023)
Индекс старења (60+ год. / 0-19 год.)	223	(2023)
Просечан број чланова домаћинства	2,40	(2022)

²¹Информација преузета из Планаразвоја општине Бела Паланка 2021-2028., страна 29

²²http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Bela%20Palanka_EURSRB002002006003.pdf

²³http://devinfo.stat.gov.rs/SerbiaProfileLauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Bela%20Palanka_EURSRB002002006003.pdf

²⁴<https://publikacije.stat.gov.rs/G2022/Html/G20221350.html>

²⁵http://devinfo.stat.gov.rs/serbiaprofilelauncher/files/profiles/sr/1/DI_Profil_Vrnjacka%20Banja_EURSRB002001007002.pdf

Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо)	8.368	(2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама)	7.302	(2041)

Подаци показују **пад броја деце и смањење броја младих и радно способних особа** у општини у периоду од 2022. до 2023. године. Ови трендови указују на потребу за пажљивим разматрањем демографских промена које могу имати дугорочне ефекте на образовање, запошљавање и социјалну заштиту. Смањење броја младих и радно способних људи може довести до потенцијалних економских изазова, и указују на потребе за прилагођавањем услуга и политика које подржавају ове популације. У периоду од 2022. до 2023. године, радни контингент становништва (15–64 године) језабележио **пад од 2,4%, што је резултат миграције и старења популације.**

Табела 2: Становништво према старосним групама и полу, 2022-2023.

	2022			2023		
	Ж	М	Укупно	Ж	М	Укупно
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	268	300	568	256	295	551
Деца старости 7–14 година (узраст основне школе)	332	333	665	336	335	671
Деца старости 15–18 година (узраст средње школе)	177	188	365	161	180	341
Деца старости 0–17 година	726	772	1.498	703	758	1.461
Број младих (15–29 година)	652	723	1.375	635	714	1.349
Радни контингент становништва (15–64 година)	2.782	3.124	5.906	2.719	3.044	5.763

Према резултатима Пописа евидентирано је 2.919 породица²⁶. Од овог броја, 2.126 породица живи у градском подручју, а 793 породицаје у категорији остало²⁷.

Из података о **активној евиденцији ЦСР у 2023. години** можемо закључити да је **већи број корисника социјалних услуга из осталих подручја (ван урбаног језгра)** у свим старосним групама, али нарочито међу старијим особама (65+). Становници руралних области често имају мањи приступ здравственим и социјалним услугама, а корисници из ових подручја чешће користе социјалну помоћ. Ови подаци указују на **потребу за прилагођавањем и усмеравањем социјалних услуга према специфичним потребама различитих популација** у зависности од њиховог пребивалишта.

Табела 3: Корисници на активној евиденцији ЦСР у 2023. години према пребивалишту корисника, полу и старости

Старосне групе	Градско			Остало		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	241	203	444	301	243	544
Млади (18-25)	106	98	204	132	112	244
Одрасли (26-64)	532	551	1.083	485	711	1.496
Старији (65 и више)	154	301	455	322	542	864
УКУПНО	1.033	1.153	2.186	1.540	1.608	3.148

Од укупног броја породица које живе у градском подручју 2.126, број породица према типу породица је следећи: 696 су брачни пар без деце (37%²⁸), 42 ванбрачни пар без деце (2,40%), 910 брачни пар са децом (38,30%), 132 ванбрачни пар са децом (5,79%), 271 мајка са децом (12,64%), 113 отац са децом (3,87%).

У градском подручју, **брачни парови без деце** чине највећи проценат породица (37%), што указује на тренд одлагања рађања или одлучивања да се немају деца. Поред тога, **брачни парови са децом** чине **38,3%** свих породица, што је значајан проценат који показује да и даље постоји значајан број породица са децом у урбаним подручјима, али овај број није доминантан у односу на парове без деце. **Ванбрачни парови**, било са или без деце, чине мањи, али растући проценат породица (8,19%), што указује на све већу прихваћеност различитих облика партнерских и породичних односа у урбаним срединама. **Једнородитељске породице**, било са мајкама (12,64%) или очевима (3,87%), чине укупно **16,51%** породица, што је значајан део и указује на важност социјалних и економских мера које би подржале ову групу, која често има веће потребе за подршком у односу на традиционалне породице.

²⁶<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/PDF/G20234012.pdf>, страна 34

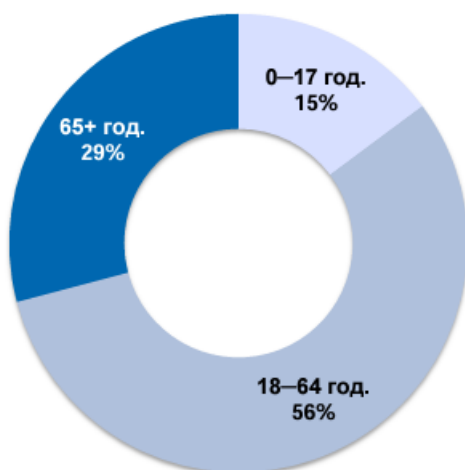
²⁷<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/PDF/G20234012.pdf>, страна 141

²⁸<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/PDF/G20234012.pdf>, страна 40

Од укупног броја породица 1.769, 981 породица имају једно дете, 619 двоје, 132 троје, 22 четворо, и 15 породица има петоро и више деце²⁹.

Анализом података можемо закључити да већина породица у Белој Паланци има једно дете (55,5%) или двоје деце (35%). Подаци показују тренд смањења броја деце по породици, што је у складу са ширим демографским и економским трендовима који укључују повећане трошкове живота, одлагање брака и родитељства, као и тежње за већим образовањем и каријерама. Мала група породица има троје и више деце, али број ових породица је значајно мањи, што указује на све мањи тренд великог рађања у модерним друштвима. Породице са четворо или више деце чине само 2% укупног броја породица, што је знак да већи број деце по породици постаје све ређи. У будућности, важно је разматрати ове трендове и прилагодити **политике породичне и социјалне подршке** како би се подржале различите структуре породица, од оних са једним дететом до оних са више деце.

Графикон 1: Становништво према старосним групама, 2023

Демографска структура указује на потребу за стратешким планирањем у области здравства, образовања и социјалне заштите, како би се осигурала подршка свим старосним групама, где старосна група 65+ година (29%) представља значајан део становништва, што указује на потребу за повећањем услуга социјалне и здравствене заштите и другим видовима подршке. Највећи удео у становништву чине одрасле особе од 18-64 године (56%), затим старије особе 65+ (29%)³⁰, док је младих од 0-17 година 15%.

²⁹<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/PDF/G20234012.pdf>, страна 180

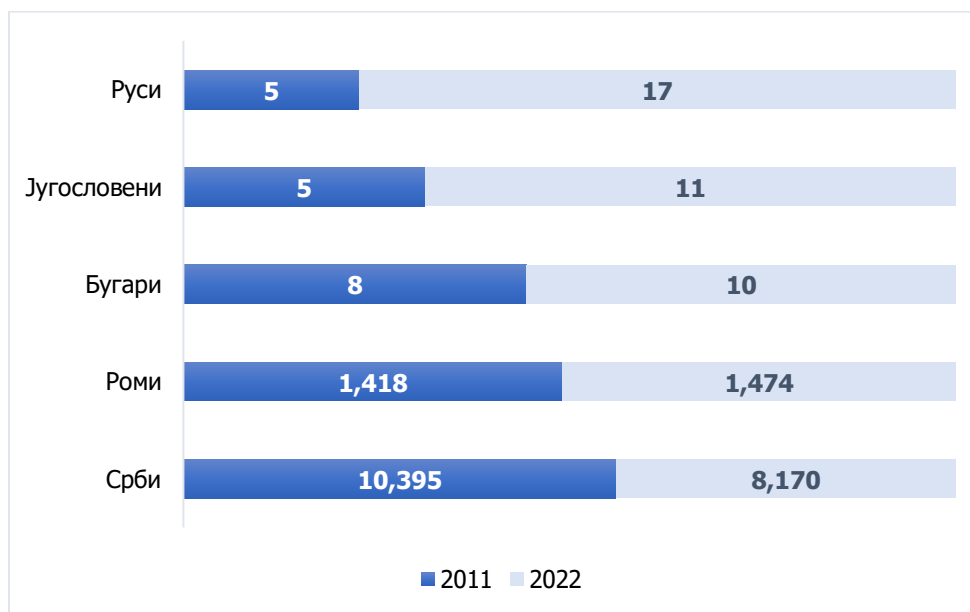
³⁰Демографски профил старог становништва Србије, 2011, страна 41, „У Србији има 18 насеља са искључиво старим становништвом (100% старијих од 65 година) и 13 угашених насеља, чему је претходила дуготрајна депопулација и старење. Истраживања 212 патуљастих насеља на прагу гашења, са мање од 20 становника (Анђелковић, 2012), показала су да су сва смештена у централној Србији. Најмања насеља постоје у чак 36 општина централне Србије, али је њихов размештај неравномеран. У општинама Нови Пазар, **Бела Паланка** и Прокупље нпр. више од петине насеља су патуљаста. Реч је о насељима из планинских предела који се

Етничка структура становништва

На нивоу општине Бела Паланка највећи број становника су Срби (82,02%%), а следе Роми са 14,81%³¹.

У периоду од 2011. до 2022. године, број Срба је значајно опао и то за 2.225 особа, што је **пад од 21,4%** у периоду од 11 година. Број **Рома** је благо порастао, што указује на **мали али стабилан раст** ове популације. Раст Рома од 3,9% може бити резултат већег **пријављивања** и **самоидентификације** у попису, као и растућег **демографског раста** ове популације.

Графикон 2: Етничка структура становништва према попису из 2011. и 2022. године

Према подацима из Пописа становништва, домаћинстава и станова 2022. године о националној припадности становништва Републике Србије³² 17 особа које живе на територији општине Бела Паланка изјаснило се као Руси, 11 као Југословени, а 10 као Бугари.

Образовање

У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју Беле Паланке (2022. године), завршена средња школа је најчешћи вид образовања код оба пола (44%

претварају у „пуста острва“, а у смислу регионалног развоја у „проблемске регионе“. Сумарни индекс старења у њима је преко три, што указује на велику концентрацију старог становништва.“, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2015/Pdf/G20154007.pdf>

³¹Податак преузет из документа „Попис становништва, домаћинстава и станова 2022. године –Национална припадност и у општини Бела Паланка живи 751 Рома и 723 Ромкиња у 3 ромска насеља.

³²<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/pdf/G20234001.pdf>

код жена и 59% код мушкараца), на другом месту је основно образовање (30% код жена и 22% код мушкараца), док је 25% становништва општине са вишом и високом стручном спремом.

Укупан број особа са високим образовањем је 684³³(353 жене, 331 мушкарци), са вишим образовањем 454 (231 жене, 223 мушкарци), са средњим образовањем 4.530 (1.857 жена, 2.673 мушкараца), 2.253 особаима завршену основну школу (2253 жена, 1005 мушкараца), 683 има непотпуно основно образовање (450 жена, 233 мушкараца), и без школске спреме је 98 особа (47 жена, 34 мушкараца).

Подаци указују на **поравнање** у образовним шансама између жена и мушкараца у високим и вишим образовним групама. **Жене доминирају у бројкама са високим и вишим образовањем**, што је позитиван знак и показује напредак у образовању жена. Ипак, потребно је наставити са напорима да се ове разлике минимизирају и на другим нивоима образовања. Разлика у процентима на **средњем образовању и непотпуном основном образовању** указује на потребу за већим фокусом на **образовање жена**, посебно на нижим нивоима. Тренд да жене чине већи проценат оних са непотпуним основном образовањем указује на постојеће препреке које спречавају жене да заврше основно образовање и наставе даље образовање. Подаци такође указују на **виши број мушкараца са средњим образовањем** у односу на жене. Могуће је да мушкарци више настављају средњошколско образовање, што може бити везано за друштвене и економске факторе. За сву популацију, али посебно за **жене са нижим образовањем и непотпуним образовањем**, постоји потреба за **унапређењем приступа образовању**, стварањем окружења које ће подржати завршетак образовања и обезбедити више могућности за наставак учења, посебно на средњем и високом нивоу.

Табела 4: Број пунолетних корисника на евиденцији ЦСР према образовању и старости на дан 31.12.2023. године

Старосне групе	Ниво образовања					УКУПНО
	Без завршене основне школе	Завршена основна школа	Завршена средња школа	Завршена виша/висока школа	Нема података	
Млади	43	98	31	40	0	212
Одрасли	964	77	232	24	67	1.364
Старији	510	277	16	4	55	862
УКУПНО	1.517	452	279	68	122	2.438

Према образовној структури, на дан 31.12.2023. године, највећи број пунолетних корисника је међу онима који НИСУ завршили основну школу, затим по бројности следе корисници који су завршили основну школу, затим корисници особе који су завршили средњу школи, на крају најмање је корисника са високим образовањем. У оквиру корисника Центра за социјални рад Бела Паланка, за укупно 122 особа није познат степен образовања.

³³<https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20234006.pdf>, страна 141

Број неписменог становништва константно се смањује. У Белој Паланци има 2,33% неписменог становништва.³⁴ Од укупног броја неписменог становништва, женско неписмено становништво је и даље доминантно са 1,1%. Са друге стране, број становника који су рачунарски писмени или делимично писмени је у сталном порасту. Према Попису становништва из 2022. године, међу становништвом старијем од 15 година 53% становништва било је рачунарски писмено или делимично писмено.

Запосленост

Укупан број активног становништва је 9.947 (5.136 мушкараца, 4.811 жена), од чега су **активно запослени** 2.670 (1.529 мушкараца, 1.141 жена) и **активно незапослени** 1.291 (737 мушкараца, 554 жена). Укупан број неактивног становништва је 5.986, од чега су највише заступљени пензионери (3.121), затим деца млађа од 15 година (1.225), и ученици/студенти (463).

Подаци показују да **мушкарци чине већи проценат** и међу активним становништвом и запосленим особама, али разлика у броју запослених није велика, што указује на прилично изједначену расподелу радне снаге по полу. **Жене** су мање заступљене у запослености, али број незапослених жена такође указује на потребу за **побољшањем инклузивних мера** у запошљавању. **Пензионери чине преко половине неактивног становништва**, што одражава **старење становништва** и њихово укључивање у различите социјалне и здравствене програме. Око **28% неактивног становништва чине деца и ученици**, што указује на **будућу радну снагу** која ће ускоро ући на тржиште рада. Ово подразумева потребу за **образовним програмима** који ће младима омогућити лакше укључивање у радну снагу. Потребно је размотрити **активне мере за запошљавање** који ће укључити више жена у радну снагу, као и **побољшање програма за запошљавање незапослених мушкараца**, који су већи проценат незапослених.

Према расположивим подацима РЗС, од укупног броја запослених лица (Регистрована запосленост)³⁵ чији број износи 1.740 лица, 1.258 су лица запослени у правним лицима, 468 предузетници (лица која самостално обављају делатност и запослени код њих), 12 пољопривреда, шумарство и рибарство, 16 у рударству, 412 у прерађивачкој индустрији, 114 у грађевинарству, 115 у здравственој и социјалној заштити, 134 у државној управи и обавезном социјалном осигурању.

Запосленост у локалној заједници показује **јаку заступљеност у правним лицима и предузетништву**, али и **низак проценат запослених у секторима као што су пољопривреда и рударство**. Прерађивачка индустрија има значајну улогу у локалној економији. Потребно је размотрити стратегије за **побољшање запослености у пољопривреди**, као и **подршку здравству и социјалној заштити** како би се задовољиле будуће потребе за радном снагом у овим секторима.

Просечна зарада запослених је значајано нижа од републичког просека. У јуну 2021. године, износила је 48.490 РСД нето, односно 66.693 РСД бруто, што чини приход запослених у Белој Паланци нижи за 16.580 РСД од просечне зараде у Србији, што представља разлику од 25,47%.

³⁴Податак преузет из Плана развоја општине Бела Паланка 2021-2028., страна 43

³⁵<https://publikacije.stat.gov.rs/G2021/Pdf/G20211013.pdf>, страна 8 и 9

Низак просек зарада у Белој Паланци у поређењу са републичким просеком указује на потребу за **побољшањем економских услова** у овом региону. Ова разлика од **25,47%** утиче на **животни стандард** становника Беле Паланке, и већ годинама уназад доводи до **миграције радне снаге** у веће градове или области са бољим платама и већим радним могућностима. **Локалне власти** би требало да се фокусирају на **стварање повољнијих услова за привлачење инвеститора, развој високоплаћених сектора** и повећање образовања и обуке радне снаге, како би се смањила разлика у платама и побољшао животни стандард.

Незапосленост

На основу годишњих извештаја Националне службе за запошљавање уочава се да укупни показатељи тржишта рада имају вишегодишњи позитиван смер кретања (од 2017. године). На евиденцији Националне службе за запошљавање у 2022. години налазило се 2.133 особе, од којих 1.170 женског и 963 мушког пола. Када се гледа број незапослених на 1.000 становника, у Белој Паланци има 192 особа (102 када су у питању жене и 90 мушкараца).

Ако наведене укупне показатеље представимо кроз степен стручне спреме, уочава се смањење броја евидентираних незапослених лица на свим степеновима стручне спреме.

Оправдање у овој промени можемо пронаћи у појачаном запошљавању, чињеници да један број лица постаје неактиван, као и да се у временима кризе млади чешће одлучују за наставак образовања као алтернативу немогућности запослења. Када је реч о самој структури незапослених према степену стручне спреме, уочава се и даље велико учешће нискоквалификованих /без квалификација од 1.022 лица у укупном броју евидентираних незапослених лица.

Имајући у виду све напред наведено, закључак је да економско стање на макроекономском нивоу, као и примењене мере локалне активне политике запошљавања у претходном периоду дају ограничене резултате, стога је потребно развијати мере које су пре „економске“, него досадашње „социјалне“, како би се остварило значајније смањење незапослености, поготово код најризичнијих група становништва.

Здравствена заштита

Очекивано трајање живота на рођењу је свеобухватан показатељ здравственог стања становништва и представља просечан број година колико се очекује да ће доживети новорођенче одређеног пола уколико наставе да се одржавају постојеће стопе морталитета.

У 2021. очекивана дужина живота становника општине Бела Паланка била је за мушки пол 79 и за женски пол 73, док је у истој години очекивана дужина живота у Републици Србији је за мушки пол била 73,2 и за женски пол 78,7 година живота.³⁶

Разлике у очекиваној дужини живота између општине Бела Паланка и републичког просека указују на важност дубљег истраживања локалних здравствених и социјалних услова. **Очекивана дужина живота жена** у Белој Паланци је **нижа од републичког просека**,

³⁶Витална статистика, РЗС, <https://www.stat.gov.rs/sr-latn/oblasti/stanovnistvo/>

што указује на потребу за **побољшањем здравствених услова** за жене, као и већи фокус на **превенцију и лечење болести које угрожавају женски пол**.

Највеће оптерећење смртности чине незаразне болести, са кардиоваскуларним болестима и раком као главним узроцима, који су одговорни за око две трећине свих смртних случајева. Укупно, три главне групе обољења — кардиоваскуларна обољења, дијабетес и малигна обољења — представљају највећи проценат узрока смртности, са кардиоваскуларним болестима и раком који чине највећи део овог оптерећења. Ова информација указују на **здравствене изазове** који су присутни у популацији, а које треба посматрати као **главне приоритете** у области здравствене политике, кроз повећање инвестиције у превентивне мерерано откривање и лечење ових обољења како би се смањило њихов утицај на здравље становништва.

Самоубиства заузимају високо место као појединачни узрок смрти у старосној групи од 15 до 64 године, са стопом од 10,1 на 100.000 становника у 2023. години, што одговара једној особи годишње.

Социјална заштита

Централна институција социјалне заштите у Белој Паланци је Центар за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“.

На дан 31.12.2023. године, на евиденцији Центра за социјални рад Бела Паланка било је 3.148 корисника социјалне заштите, што чини **31,9%** од укупног броја становника општине. Од ових корисника, **1.540 (48,9%) су мушкарци**, а **1.608 (51,1%) су жене**. Према старосним групама, **442 су деца**, **212 су млади (15-29 година)**, **1.364 су одрасли (26-64 године)**, а **862 су старији (65 и више година)**.

Највећи број корисника су **одрасле особе** (1.364), што указује на значајну потребу за социјалним услугама у радно активном узрасту. **Равномерна расподела** између полова сугерише да не постоји значајна разлика у потреби за социјалним услугама између мушкараца и жена. **Наглашена заступљеност старијих особа** (862) указује на потребу за **системом подршке старијим особама**, као и на потребу за додатним програмима који ће се фокусирати на старосну популацију у смислу здравствене, социјалне и материјалне подршке. **Одраслих особа** има највише на евиденцији, што указује на важност улагања у подршку радно способним лицима, што укључује помоћ у запошљавању, социјалну интеграцију и приступ економским ресурсима. **Деца** и **млади** чине мањи део, али њихова заступљеност (442 деце и 212 младих) указује на потребу за додатним програмима који ће се фокусирати на ову популацију, као што су обука за самосталан живот, образовне и развојне активности, као и пружање адекватне подршке у одрастању.

3.1. Корисници и обезбеђивање права на социјалну заштиту у општини Бела Паланка

Број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад „Бранко Миловановић Цига“ на дан 31.12.2022. године износио је 2.880 особе, односно 29,3% % од укупног броја становника општине Бела Паланка. У 2023. години Центар за социјални рад Бела Паланка евидентирао је 289 нових корисника, реактивираних корисника 147, пренетих 2.712 корисника те је број корисника износио 3.148.

У 2023. години, број корисника социјалне заштите порастао је за **268** особа или **9,3%** у односу на 2022. годину. Број корисника социјалне заштите као проценат од укупног броја становника општине порастао је са **29,3%** у 2022. на **31,9%** у 2023. години, што указује на пораст угрожених друштвених група које зависе од социјалне помоћи.

3.1.1. Структура корисника социјалне заштите у општини Бела Паланка

У контексту кретања броја корисника у 2023. години, највећу групу у укупном броју корисника на крају извештајне године представљају одрасла лица чији број износи 1.364 лица, затим старија лица 862, па деца 442, а најмање је заступљена категорија су млади 212.

Корисничка група „Деца“ показује **значајну стопу стављања у пасиву (82)**, што указује на могућност да су деца која су раније користила услуге социјалне заштите сада прекинула свој статус или нису више у потреби за подршком. Са 544 укупно корисника у овој категорији, односно **73 новоевидентирана**, може се закључити да се и даље повећава потреба за услугама за децу. Корисничка група „Млади“ су најмање заступљени на евиденцији и бележе коректну **стопу стављања у пасиву (32)**. „Одрасли“ су најзаступљенија група, са 1.496 корисника, од којих је 1.316 пренето, што показује да је већина корисника већ била на евиденцији раније. **95 реактивираних** указује на повећану потребу за поновним активирањем корисника у овом периоду. **89 новоевидентираних** старијих лица указује на повећану потребу за подршком ове корисничке групе.

Из података је видљиво да је већина корисника социјалне заштите **пренета** са претходне године, што указује на континуитет коришћења услуга ЦСР, док број **новевидентираних** **реактивираних** указује на сталну потребу за прилагођавањем социјалних услуга различитим старосним групама, посебно у случају **одраслих** и **старијих особа**.

Табела 5: Кретање броја корисника у ЦСР у 2023. Години по узрасту

Корисничке групе	Пренети	Новоевидентирани	Реактивирани	Укупно у 2023.г.	Стављени у пасиву
Деца (0-17)	426	73	45	544	82
Млади (18-25)	198	42	4	244	32
Одрасли (26-64)	1.316	85	95	1.496	132
Старији (65 +)	772	89	3	864	15
УКУПНО	2.712	289	147	3.148	261

Анализа података приказују број корисника социјалне заштите по узрасту и полу на активној евиденцији Центра за социјални рад у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године. Група старих особа је најзаступљенија на евиденцији социјалне заштите са **864 корисника**, од којих је значајно више жена (542) него мушкараца (322). Ово је у складу са општим демографским трендовима, где жене имају дужи животни век од мушкараца, те старије жене чине већину корисника у овој категорији. У категорији Одрасли, која обухвата највећи број радно способних лица, на евиденцији се налази **1.496 корисника**. Мушкарци су нешто више заступљени (785 мушкараца, у односу на 711 жена). Стопа младих који користе социјалну помоћ у овом узрасту је мања у односу на одрасле и старије особе, али и даље постоји значајан број младих, д којих мушкарци чине **132**, а жене **112**, који зависе од социјалних услуга. Укупно, **544 деце** су корисници социјалне заштите у извештајном периоду. Мушки пол је заступљен у већем броју (301 дечак у односу на 243 девојчице), што може указивати на специфичне потребе дечака у овом узрасту. Ова категорија деце је важна за програме ране интервенције и подршке, јер се раније и више укључују у социјалне услуге.

Табела 6: Укупан број корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији у 2023. према корисничким групама по узрасту

Корисници по узрасту	Број корисника на активној евиденцији у току извештајног периода (01.01.2023. - 31.12.2023.)			Број корисника на активној евиденцији 31.12.2023.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17)	301	243	544	241	201	442
Млади (18-25)	132	112	244	111	101	212
Одрасли (26-64)	785	711	1.496	691	673	1.364
Старији (65 и више)	322	542	864	325	537	862
УКУПНО	1.540	1.608	3.148	1.368	1.512	2.880

Број деце на евиденцији социјалне заштите показује пад током трогодишњег периода. У 2023. години број деце на евиденцији **опао је за 97** у односу на 2022. годину, што представља значајан **пад од 15,6%** у односу на претходну годину. Ово може указивати на успешније укључивање деце у образовне и други програми који смањују зависност од социјалних услуга. Након пораста броја младих корисника из 2021. у 2022. годину (+23), 2023. година бележи **пад броја младих за 39**. Број младих који користе социјалне услуге **опао је за 13,8%** у односу на претходну годину. **Број одраслих корисника** остао је **релативно стабилан током ових година**, са малим порастом у 2022. години (+18), али и падом у 2023. години за **37**. Ово указује на благо опадање броја одраслих корисника, али се и даље задржавају на високом нивоу, што може указивати на потребу за додатним мерама економске и социјалне интеграције. **Број старијих корисника социјалне заштите има растући тренд**, са повећањем броја од **96** у 2022. години и минималним опадањем од **1** у 2023. години. Овај тренд је у складу са демографским променама, где се старији чини чине све већим делом популације, што захтева континуирану пажњу и развој услуга које се односе на ову групу (помоћ у кући, здравствена подршка, дневни центри за старије и др.).

Табела 7: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и полу³⁷

	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
Деца (0-17.год)	346	295	641	342	280	622	301	243	544
Млади (18-25.год)	135	125	260	151	132	283	132	112	244
Одрасли (26-64.год)	811	704	1515	808	725	1533	785	711	1496
Стари (65 и више)	282	487	769	334	531	865	322	542	864

Током трогодишњег периода, број деце која користе социјалну заштиту у урбаним подручјима бележи пад са **521** у 2021. на **444** у 2023. години, али је број деце у осталим (неурбаним) подручјима опао, са **120** у 2021. на **100** у 2023. Овај пад у осталим подручјима може указивати на ефикасније механизме подршке или одрживије програме у урбаним подручјима, али и на могуће проблеме у приступу социјалним услугама у руралним областима. Током периода, број младих који користе социјалне услуге имао је незначајан пораст у 2022. години у урбаним подручјима, али је у 2023. години опао, посебно у урбаним подручјима (-29). У осталим подручјима број младих је такође опао, али у мањој мери (-9). Ово може указивати на потребу за додатним мерама социјалне интеграције младих, посебно у урбаним областима. Број одраслих корисника социјалне заштите остао је релативно стабилан током три године. Број старијих корисника у урбаним и руралним подручјима је имао раст у 2022. години, али је у 2023. години број корисника у урбаним подручјима благим падом опао на **455**. У осталим подручјима је број старијих корисника наставио да расте, са **363** у 2021. на **409** у 2023. години. Овај тренд раста броја старијих корисника у руралним подручјима указује на повећану потребу за услугама социјалне заштите за старије особе.

³⁷Извештај ЦСР за 2021, 2022 и 2023.годину

Табела 8: Тренд укупног броја корисника у регистру ЦСР на активној евиденцији према старости и месту становања

	2021			2022			2023		
	Урбано	Остало	Укупно	Урбано	Остало	Укупно	Урбано	Остало	Укупно
Корисници									
Деца (0-17.год)	521	120	641	342	113	622	444	100	544
Млади (18-25.год)	211	49	260	233	50	283	204	40	244
Одрасли (26-64.год)	1.093	422	1515	1.109	424	1533	1.083	413	1.496
Стари (65 +)	406	363	769	476	398	865	455	409	864

Центар за социјални рад издваја следеће угрожене групе:

Роми:

На територији Општине Бела Паланка налазе се три ромска подстандардна насеља: Миџор(површина: 17.733м²), Мурица (површина: 71.890м²) и Врбак (површина: 24.808м²)³⁸.

Према евиденцији ЦСР за 2023. годину међу националним мањинама корисницима највише је Рома – укупно 1.163 особа(деце 356, младих 145, одраслих 592 и остарелих корисника ромске националности 70), што значи да је **78,9% Рома на евиденцији Центра за социјални рад, чинећи** на висок проценат рањиве популације која се ослања на социјалну помоћ.

Табела 9: Број припадника ромске националне мањине у току године, према старости и полу

Старосне групе	Мушки	Женски	УКУПНО
Деца	189	167	356
Млади	76	69	145
Одрасли	301	291	592
Старији	29	41	70
УКУПНО	595	568	1.163

Током разговора у оквиру чланова радне групе, представница ЦСР, наводи да су Ромкиње угрожене, и то посебно оне које рано ступају у брачне и ванбрачне заједнице (обичајно право), да је у порасту број малолетничких трудноћа, да врло рано рађају децу, врло често су неписмене, живе у неусловним кућама (без купатила и воде у кући), нису у могућности да се лече од тежих болести због недовољних материјалних средстава, јер се већина лекова купује, за шта оне немају средства, јер живе од социјалне помоћи и дечјег додатка, ретко се ангажују на пословима, сем на скупљању секундарних сировина.

³⁸Информација преузета и ЛАП за инклузију Рома и Ромкиња за период од 2021. до 2023. године

Деца: На евиденцији Центра за социјални рад Бела Паланка у току 2023. године било је 544³⁹ деце.

Из ових података се види да број деце на евиденцији Центра за социјални рад Бела Паланка има опадајући тренд у последње три године. У 2023. години је број деце био **544**, што је пад од **12,6%** у односу на 2022. годину и **15,1%** у односу на 2021. годину. Овај пад може бити последица различитих фактора, као што су смањен број породица у социјалним потребама, побољшање приступа образовању и здравственој заштити, као и примена различитих мера које смањују ризик од социјалне искључености. Могуће је и да су неке од ових породица успеле да се интегришу или да добију другу врсту подршке која није евидентирана као социјална помоћ. Овај тренд би требало да буде праћен даље, како би се утврдили узроци овог пада а посебно јер је пад у 2023. години био наглији, и утврдити да ли је то резултат успешних мера подршке породицама или других фактора који утичу на број деце у социјалној потреби.

Када је у питању корисничка структура по полу и старосним групама, у периоду од 2021. до 2023. године, број деце у старосној групи од 0-2 и 3-5 године је опао. У групи 6-14 година, током 2021. и 2022. године број корисника је имао тенденцију раста, посебно код мушке деце, али је у 2023. години дошло до значајног пада броја мушких корисника (-33), док је број особа женског пола остао сличан као претходних година. У групи 15-17 година је било неких осцилација током три године. Број мушких корисника је порастао у 2023. години за **6** у поређењу са 2022. годином, док је број женских корисника пао са **68** у 2022. на **53** у 2023.

Табела 10: Тренд броја деце у регистру ЦСР на активној евиденцији у току године према узрасту и полу

	2021			2022			2023		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
<i>0-2 године</i>	30	33	63	29	35	64	21	26	47
<i>3-5 година</i>	50	42	92	43	38	81	37	33	70
<i>6-14 година</i>	148	147	295	155	139	294	122	131	253
<i>15-17 година</i>	118	73	191	115	68	183	121	53	174
УКУПНО			641			622			544

Следећа табела показује број деце према одређеним корисничким групама/поступцима са назнаком да ова табела нема укупан збир јер се корисници могу наћи у систему из више разлога, самим тим користити и неколико права, те се могу појавити више пута. Као што се из табеле види, према корисничким групама, **највећи број деце забележен је међу децом чији су родитељи корисници НСП и других видова материјалних давања**, затим деца са проблемима у понашању и сукобу са законом, потом деца са инвалидитетом, деца под старатељством, деца жртве насиља, деца на смештају и деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права, и друга.

³⁹На дан 31.12. на евиденцији Центра за социјални рад Бела Паланка је било укупно 442 деце.

Табела 11:Тренд броја деце у евиденцији ЦСР према корисничким групама/поступцима и узрасту

	2021.	2022.	2023.
Деца под старатељством ⁴⁰	9	4	9
Деца жртве злостављања и занемаривања	6	7	6
Деца са неадекватним родитељским старањем	15	6	2
Деца са проблемима у понашању и у сукобу са законом	7	48	36
Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права	641	/	2
Деца чије су породице корисници НСП и других видова материјалних давања	20	430	392
Деца са инвалидитетом	/	20	18
Деца у поступцима: сагласност за малолетнички брак	2	0	0
Деца жртве трговине људима	/	/	0
Деца страни држављани без пратње	35	0	0
Деца која живе и раде на улици (деца улице)	/	/	/
Деца повратници/из реадмисије	2	0	0
Остала деца	/	103	134

Број деце под старатељством је варирао током три године, са падом у 2022. години, али поновним порастом у 2023. години. Овај тренд може указивати на променљиве потребе за старатељством које зависе од друштвених и породичних услова у општини. Број деце жртве злостављања и занемаривања остао је релативно стабилан, са малим флукуацијама из године у годину. Пад у 2023. години може указивати на побољшање превенције или бољу подршку породицама у проблему. Значајан пад броја деце са неадекватним родитељским старањем у 2023. години указује на могуће побољшање породичних услова или ефикаснију подршку од стране социјалних служби. Број деце у сукобу са законом и са проблемима у понашању је знатно порастао у 2022. години, али је у 2023. години поново смањен. Деца чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права, показује веома висок број у 2021. години, али не постоје подаци за 2022. годину, а број у 2023. је драматично пао на **2**. Ово може указивати на промене у начину решавања ових проблема или на недостатак извештаја за 2022. годину. Деца чије су породице корисници НСП и других видова материјалних давања, бележи значајан пораст у 2022. години и благо смањење у 2023. години. Повећање броја корисника указује на економске проблеме у општини и повећану потребу за материјалном помоћи.

⁴⁰ Сва деца под старатељством – и у породици и на смештају

Деца сиромашних родитеља и деца са сметњама у развоју и инвалидитетом

Подаци указују на значајну потребу за додатним мерама подршке за децу која потичу из социјално угрожених породица, као и за децу која имају здравствене или инвалидитетске проблеме. **Деца чланова породице корисника НСП** припадају нижим економским слојевима и имају значајне потешкоће у задовољењу основних потреба, и у потреби су за додатним ресурсима и програмима који ће побољшати њихову образовну и здравствену сигурност.

Деца која захтевају помоћ и негу другог лица (6 деце) и **увећану помоћ и негу** (13 деце) представљају најугроженије групе, којима је потребна интензивнија и трајнија подршка, како би се обезбедила њихова физичка и емоционална добробит. Ово корисничка група је у потреби за континуираном социјалном, здравственом и психолошком подршком, а општина треба да ради на побољшању инфраструктуре и услова за њихову интеграцију у заједницу.

Табела 12: Број материјално угрожене деце обухваћене подршком у 2023. години

Корисници по узрасту	Укупно
Број деце чланова породице корисника НСП	368
Број деце обухваћен правом на помоћ и негу другог лица	6
Број деце обухваћен правом на увећану помоћ и негу другог лица	13
Укупно	387

Деца са проблемима у понашању

На евиденцији Центра за социјални рад Бела Паланка је у току године било 23 малолетника са проблемима у понашању, од тога 6 лица до 14 година (5 новоевидентирани, 1 реактивирани), који се сматрају кривично не одговорним, затим 6 лица годишта између 14 и 15 година старости где сви спадају у категорију новоевидентирани, и 11 лица годишта од 16 до 17 година (7 новоевидентирани, 3 реактивирани).

Малолетника у сукобу са законом је било укупно 13, и то 4 лица годишта између 14 и 15 година старости где сви спадају у категорију новоевидентирани, 9 лица годишта од 16 до 17 година (5 новоевидентирани, 3 реактивирани и 1 пренети).

Број малолетника са решењем суда о изреченим мерама у току године је укупно 4, и то 1 особа мушког пола са изреченим судским укором, и 3 особе (2 особе мушко пола, и 1 женског) са изреченом мером појачаног надзора, док је број малолетника за које је у току године покренут прекршајни поступак био 6.

Подаци показују да је **потреба за превенцијом и раним интервенцијама у случају малолетника са проблемима у понашању и оних који су у сукобу са законом изузетно важна**. Повећан број новоевидентираних малолетника са проблемима у понашању и малолетника који се налазе у сукобу са законом указује на то да је потребно уложити више напора у превенцију и рану детекцију ових проблема. Мере суда као што су судски укори и појачани надзор су важно средство за спречавање озбиљнијих криминалних

радњи, али се и даље мора радити на стварању подршке за ову децу како би се помогло да се укључе у здраво друштво. Прекршајни поступци такође указују на потребу за правним образовањем и појачаним мерама за спречавање малолетничког преступништва.

Стручни радници Службе за заштиту деце и младих су ангажовани и као чланови Интерног тима за заштиту од насиља при ЦСР, а поједини стручни радници су ангажовани као чланови Тима за заштиту од насиља у школама и Предшколској установи. У току 2023. године није било реализације смештаја малолетних мигранта без пратње у Прихватне Центре.

Број пријава упућених ЦСР у току 2023. године о вршњачком насиљу деце је било 10.

Старији као рањива група

Бела Паланка је општина са великим уделом старијих грађана у укупној популацији, односно, оних који имају 65 и више година.

Сеоска старачка (самачка) домаћинства:

Стари у сеоским подручјима су под вишеструким ризиком рањивости (старост, сиромаштво, искљученост). У питању су стара лица која живе сама у забаченим сеоским подручјима општине, која немају никакве приходе (неостварене пензије, а социјалну помоћ не могу да примају јер имају преко 50 ари земље, у питању је законски одређен лимит), нису у стању да одржавају домаћинство због старости, да обрађују земљу, немају помоћ од стране деце, или их немају или су деца у градовима и не брину о родитељима. Ова стара лица не желе да напуштају своје огњиште и одбијају одлазак у установу социјалне заштите. Често немају ни књижице, а нису ни у могућности да оду код лекара због превоза. Ова лица Центар посећује, одобрава једнократне помоћи, у зимском периоду односи пакете хране и воде.

Самохране мајке – једнородитељска породица:

Самохране мајке које на папиру имају алиментацију, али коју не могу да је наплате од очеве. Наиме, у пресуди је наведено који износ алиментације је отац у обавези да плаћа за децу, али често, исту не плаћају. Због износа који је наведен у пресуди, не може се тим мајкама да призна социјална помоћ, јер иста прелази ниво социјалне сигурности, опет одређен законом.

Жртве насиља:

Жртве насиља опет су у највећем броју случајева жене и деца жртве насиља. Велики је ризик када су без запослења, без своје куће или стана, без подршке примарне породице и из тог разлога често се враћају насилнику. Центар за социјални рад нема прихватилиште за ургентни смештај приликом инцидентних ситуација. По закону, жртвама насиља се одобрава социјална помоћ, али је она недовољна да подмири основне потребе (износ је опет одређен законом). Потешкоће су и код запошљавања ових лица, а сопствени приходи би битно утицали на охрабрење жртве и одлуку да насилника напусти.

У току 2023. године евидентирано је 45 пријава за насиље у породици, што представља пораст од 29,41% у односу на 2022. годину. Најчешћи подносиоци пријава у 2023. години били су припадници Полицијске управе. Тренд насиља у породици показује растућу тенденцију у периоду од 2021. до 2023. године. Највећи број пријављених случајева односи се на одрасле особе (26-64 године), али је примећен и пораст броја случајева код старијих особа (65+), посебно у групи од 65 до 79 година. За младе особе (18-25 година) није било

значајнијих промена у броју пријава, али је и даље важно наставити рад на превенцији насиља у овом узрасту, јер се проблеми могу јавити у будућности. Старије особе, које су такође подложне насиљу, често не пријављују насиље због изолације или недостатка адекватне подршке.

Табела 13: Тренд насиља у породици према корисничким групама

Корисничке групе	2021	2022	2023
Млади (18 - 25)	2	2	нема података
Одрасли (26 - 64)	24	26	нема података
Старији (65 - 79)	4	6	нема података
Старији (80 и више)	1	0	нема података
УКУПНО	31	34	45

Подаци указују на родне разлике у жртвама насиља, при чему су жене више изложене насиљу у млађој и старијој доби, док мушкарци чешће постају жртве у одраслом узрасту. Ови подаци такође наглашавају потребу за специфицираним мерама заштите за различите старосне и родне групе у борби против насиља. Деца су подједнако изложена насиљу без разлике у полу

Општи трендакада се гледају подаци релевантни за **физичко насиље** који се може извући из ових података је да су жене, посебно у детињству и младости, највише изложене физичком насиљу, док мушкарци чине мањи део жртава, али се јављају у одраслом узрасту. Ова анализа указује на потребу за већом заштитом и превентивним мерама, посебно усмереним на жене у рањивим узрастима (деца и млади). Женска деца чешће изложена физичком насиљу у поређењу са дечацама, док младе жене чине 100% жртава физичког насиља у овој старосној групи.

Општи тренд који се може уочити из података о **сексуалном насиљу** указује да је оно најчешће усмерено ка младим женама (73,3%). Међутим, не треба занемарити ни одрасле мушкарце, који чине 26,7% пријава и такође представљају рањиву групу. Овај висок проценат сексуалног насиља према младим женама указује на њихову веома велику рањивост, што може бити резултат социјалних, економских и културних фактора који их чине више изложеним ризику, посебно у контексту партнерских и интимних односа

Општи тренд који се може уочити из података о **психичком насиљу**, указује а је психичко насиље релативно распрострањено у различитим старосним групама, али са наглашеном угроженошћу старијих жена, које чине већину жртава у овом случају.

Табела 14: Број пријава породичног и партнерског насиља у току 2023. године према доминантној врсти насиља, старости и полу жртве насиља

Доминантна врста насиља	Старост жртве насиља								УКУПНО
	Деца		Млади		Одрасли		Старији		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Физичко насиље	1	3	0	2	1	0	0	0	7
Сексуално насиље	0	0	0	11	4	0	0	0	15
Психичко насиље	2	0	0	0	4	0	5	11	22
Економско насиље	/	/	1	0	0	0	0	0	1
УКУПНО	3	3	1	13	9	0	5	11	
УКУПНО	6		14		9		16		45

Особе са инвалидитетом:

Укупан број особа са инвалидитетом и оболелих лица на евиденцији Центра у 2022. години, у који је урачунат и број корисника са оствареним правом на помоћ и негу другог лица и правом на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, износи 86 корисника.

Табела 15: Број особа са инвалидитетом и оболелих лица на евиденцији Центра за социјални рад према корисничким групама

Корисничке групе	2021	2022	2023
Деца (6-14)	нема података	нема података	18
Млади (18 - 25)	8	нема података	5
Одрасли (26 - 64)	31	нема података	32
Старији (65 - 79)	27	нема података	20
Старији (80 и више)	10	нема података	11
УКУПНО	76	нема података	86

У 2023. години, на евиденцији Центра за социјални рад у општини Бела Паланка било је укупно 86 особа са инвалидитетом, од којих је 45 било мушког пола (52%), а 41 женског пола (48%). Број особа са инвалидитетом је прилично уравнотежен између мушкараца и жена, што указује на раширеност инвалидитета међу обољелима без значајних разлика по полу. Број деце и младих са инвалидитетом је релативно низак, са 18 деце и 5 младих.

Овај број може указивати на ефикасност ране дијагнозе и превентивних мера које су на снази. С обзиром на то да рана интервенција може значајно побољшати квалитет живота деце са инвалидитетом и смањити потребу за већим интервенцијама касније у животу, важно је наставити са улагањем у програме ране дијагнозе, као и у доступност превентивних здравствених услуга.

Највећи број особа са инвалидитетом налази се у групи одраслих (26-64 године), што је очекивано, јер се многи облици инвалидитета развијају током живота. Укупно 32 одрасле особе су на евиденцији, што чини 37% укупног броја особа са инвалидитетом у општини. За ову групу, потребно је посебно унапредити доступност радних места и радних услова који су приступачни за особе са инвалидитетом, као и обезбедити подршку у приступу

здравственим и социјалним услугама, како би се подстакла њихова активна интеграција у заједницу. Старија популација (65 и више година) чини 36% укупног броја особа са инвалидитетом, са 31 особом у овој старосној групи. Ова група, која се често суочава са физичким и менталним здравственим проблемима услед старења, захтева посебну пажњу. За старије особе са инвалидитетом, важно је осигурати доступност специјализованих медицинских услуга, као и подршку у свакодневном животу, како би се смањила социјална изолација и омогућила активнија и независнија животна доб.

Табела 16: Број особа са инвалидитетом у току 2023. године, према старости и полу

Старосне групе	Мушки	Женски	УКУПНО
Деца	9	9	18
Млади	3	2	5
Одрасли	16	16	32
Старији	17	14	31
УКУПНО	45	41	86

Вишеструки инвалидитет је најзаступљенији, са 39 особа укупно, што чини 45,4% од укупног броја особа са инвалидитетом. Највећи број ових особа припада одраслој групи (26-64 године) са 16 случајева, док је значајан број и у групи деце (0-17 година), са 15 случајева. Ова високозаступљена категорија указује на потребу за развојем комплексних програма подршке који ће обухватити све аспекте живота особа са вишеструким инвалидитетом, укључујући образовање, радну интеграцију и психо-социјалну подршку. Телесни инвалидитет чини 47,7% укупног броја особа са инвалидитетом.

Највећи број ових особа је у старијој групи (65 и више година), где је евидентирано 23 особе. У одраслој групи (26-64 године) било је 13 особа са телесним инвалидитетом, док су у групи деце (0-17 година) две особе са овим инвалидитетом. Ова група је највећа и захтева посебну пажњу у контексту здравствених, рехабилитационих и социјалних услуга.

Интелектуални инвалидитет представља само 2 особе, што чини 2,3% укупног броја особа са инвалидитетом. Ове две особе припадају групи младих (18-25 година). Мања заступљеност интелектуалних поремећаја указује на мање потребе за посебним програмима за ову категорију, али свакако не треба занемарити потребу за специјализованом подршком и инклузијом. Сензорни инвалидитет је заступљен са 4 особе, што чини 4,7% укупног броја особа са инвалидитетом.

Од ових, 3 особе припадају одраслој групи (26-64 године), а једна деци (0-17 година). Иако ово представља мањи део популације, потребно је радити на унапређењу приступачности и подршке за особе са сензорним инвалидитетом. У 2023. години није евидентиран ниједан случај менталних обољења у популацији особа са инвалидитетом, што може указивати на то да ова категорија није класификована као инвалидитет или да су проблеми менталног здравља другачије третирани.

Табела 17: Број особа са инвалидитетом у току 2023. године, према врсти инвалидитета и старости

Старосне групе Врсте инвалид.	Деца (0-17)	Млади (18-25)	Одрасли (26-64)	Старији (65 и више)	УКУПНО
Телесни инвал.	2	3	13	23	41
Интелек. инвал.	0	2	0	0	2
Сензорни инвал.	1	0	3	0	4
Вишеструки инв.	15	0	16	8	39
Ментална обољ.	0	0	0	0	0
УКУПНО	18	5	32	31	86

Током 2023. године није дошло до увећања броја поднетих захтева за признавање права на туђу негу и помоћ, већ до промене броја лица која имају здравствене проблеме те је евидентирано 86 корисника који су остварили право на туђу помоћ и негу од чега 25 корисника права на увећан додатак за туђу помоћ и негу које обезбеђује Републички фонд за пензионо и инвалидско осигурање.

Одрасли и старији:

У 2023. години Центру за социјални рад поднето је 45 нових захтева за новчану социјалну помоћ, од којих је позитивно решено 39 захтева, негативно решено 6 захтева.

Укупан број породица корисника права на новчану социјалну помоћ је 427.

На евиденцији су у току 2023. години била су укупно 2.446 материјално угрожено лице

Табела 18: Број материјално угрожених корисника на евиденцији ЦСР Бела Паланка

Корисници по узрасту	Укупно
Деца (0-17)	392
Млади (18-25)	176
Одрасли (26-64)	1.124
Старији (65 и више)	754
Укупно	2.446

Расељена и избегла лица:

Према евиденцији Републичког комесаријата за избеглице у Белој Паланци на дан 31.12.2023. године статус расељених лица са Косова и Метохије имало је 51 лица, а статус избеглих 62 лица, или укупно 113лица. Општина Бела Паланка је и у 2024. години расписала Јавни позив за доделу помоћи за побољшање услова живота породица интерно расељених лица, са доделом помоћи у грађевинском материјалу и опреми.⁴¹

Лица изложена ризику од сиромаштва и социјалне искључености:

Поред горе наведених циљних група ризику од сиромаштва су изложене и незапослени, радно способни, теже запошљиви појединци и њихове породице, запослени на одређено време или на привременим и повременим пословима, млади који излазе из система социјалне заштите, вишечлане породице, запослени са ниским примањима, незапослени који нису корисници права на новчану социјалну помоћ; регистровани пољопривредници са малим газдинствима и други.

---

⁴¹<https://belapalanka.org.rs/fajlovi/konkursi/2024/29102024/jp%20materijal%20i%20oprema.pdf>, Број одлуке: 561-4/2024-2, од 29.10.2024. године

3.3.2. Финансирање социјалне заштите у општини Бела Паланка

УПУТСТВО:

- Предлажемо да на овом месту дате основне информације о финансирању права и услуга социјалне заштите у ЛС.
- Као и у погледу анализа неких других контекстуалних података, и овде предлажемо да се испрати бар средњорочни/трогодишњи тренд на бази расположивих информација.
- Приказ (тренда) средстава опредељених/уtroшених за СЗ треба да укаже у којој мери је буџет ЛС социјално оријентисан, што би требало доминантно прокоментарисати на бази података о фактичком извршењу, и **издвајања/реализацију за СЗ ставити у однос (процент) са укупним (реализованим) буџетом.**
- Дати глобалну оцену(не)довољности ових средстава у односу на објективне потребе у ЛС.
- Анализа планираног и реализованог буџета треба да укаже на евентуална значајна одступања у овом погледу, али и на изазове у смислу реализације расположивих средстава и капацитета надлежних локалних актера.
- Изазови се неретко односе на апсорпцију наменских трансферних средстава, што можете такође прокоментарисати да би се контекстуализовали подаци; прикључити друге главне закључке о финансирању СЗ у складу са специфичностима конкретне ЛС.
- У смислу приступа за припрему овог дела Програма, осим прегледа финансијских података базираних на износима из буџетског Програма 11, као додатни коректив за сагледавање средстава/издвајања за СЗ треба да послужи и преглед по категорији *Социјална заштита* у складу са функционалном класификацијом буџета (шифра 0).
- Настојте да „пречистите“ буџетске податке посебно у смислу елиминисања издвајања која по својој суштини нису непосредно у функцији СЗ; такође, и у погледу надлежности (фокусирати се на финансирање аспеката који су у надлежности ЛС а не других нивоа власти у домену СЗ).
- Можете описно споменути и шта ЛС још обезбеђује/пружа како би адресирала неповољан материјални положај појединаца/породица (нпр. субвенционисање комуналних услуга, обезбеђивање бесплатних паркинг места, бесплатне карте за јавни превоз и сл.), а што нису подаци непосредно читљиви из буџета. Такође, релевантна могу бити и средства реализована по конкурсима за (су)финансирање програма/пројеката од јавног интереса које реализују удружења – кадасе те интервенције односе на стандардне или иновативне приступе у домену СЗ у локалним заједницама.
- У финансијском прегледу било би значајно раздвојити укупна средства/издвајања/реализацију за финансирање услуга СЗ, као и за материјална давања/подршку (новчана, давања у природи) – као две главне садржинске

категорије финансирања из буџета ЛС у складу са Законом о СЗ (уз финансирање програма/делатности установа СЗ чији је оснивач ЈЛС).

- Конкретнији приказ подразумевао би финансијске прегледе (по појединачној услузи СЗ, односно типу материјалне подршке, што су елементи које можете искористити издвојено у одељцима 3.3.3. и 3.3.4.).
- Наративни приказ финансирања у складу са овим упутством, можете допунити базичним графичким илустрацијама (одговарајући дијаграми нпр.) које не заузимају пуно простора.
- Предлажемо да ЛС један засебан пратећи прилог Програма посвети финансијским табеларним прегледима који би представљали извор за сажимање наративног дела и илустрација у главном тексту Програма (уз упућивања на прилог, тако да појединачне табеле не оптерећујуовај део текста). Предлог основних табела дат је овде као **Прилог X**, уз напомену да их ЛС по потреби поставља другачије, даје додатне или друге врсте табеларних прегледа, све у складу са расположивим материјалима.

Табела //Укупна вредност средстава за услуге СЗ

		<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
1	Укупан буџет ЈЛС	773.951.036,00	784.918.576,00	831.874.989,00
2	Укупан износ средстава утрошених за услуге СЗ	50.314.988,00	47.903.000,00	42.424.827,00
3	Процент укупне вредности буџета	6,50	6,10	5,10

Табела //Укупна вредност средстава за услуге СЗ

		<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>
1	Укупна вредност средстава	50.314.988,00	47.903.000,00	42.424.827,00
2	Средства из буџета ЈЛС	47.414.988,00	45.153.000,00	38.059.377,00
3	Наменски трансфер	2.900.000,00	2.750.000,00	2.098.000,00
4	Екстерни извори (пројекат)	/	/	2.267.450,00

Табела //Износи наменских трансфера по годинама у РСД

<i>Година</i>	<i>Износи у РСД</i>
2020.	2.560.424,00
2021.	2.900.000,00
2022.	2.750.000,00
2023.	2.098.000,00

3.3.3. Услуге социјалне заштите⁴² у општини Бела Паланка

Скупштина општине Бела Паланка је на седници одржаној 27. децембра 2011. године, донела *Одлуку о правима у услугама у социјалној заштити општине Бела Паланка*, која је објављена у Службеном гласнику града Ниша, бр. 85/11.

Одлука је два пута мењана и то:

- *Одлуком о измени и допуни Одлуке о правима у услугама у социјалној заштити општине Бела Паланка* на седници одржаној 02. фебруара 2017. године („Сл. гласник града Ниша“ бр. 11/17) и
- *Одлуком о измени и допуни Одлуке о правима у услугама у социјалној заштити општине Бела Паланка* из 2019. године („Сл. гласник града Ниша“ бр. 11/19) донетој на седници одржаној 30. септембра 2019. године („Сл. гласник града Ниша“ бр. 11/19).

Одлука о правима у услугама у социјалној заштити општине Бела Паланка препознаје следеће услуге:

Дневне услуге у заједници

1. Помоћ и нега у кући за одрасла и стара лица
2. Помоћ у кући за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом
3. Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју
4. Дневни боравак за стара лица
5. Лични пратилац детета
6. Услуге подршке за самосталан живот
  - *Становање уз подршку за младе који се осамостаљују*
  - *Социјално становање у заштићеним условима*
  - *Персонална асистенција*
7. Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге
  - *Саветовалиште за породицу*

Услуге смештаја

8. Смештај у прихватилиште и прихватну станицу
9. Социјално становање у заштићеним условима.

Општина располаже са 26 стамбених јединица намењених социјалном становању за материјално угрожене, и сви капацитети су попуњени.

У претходном периоду општина Бела Паланка је обезбеђивала две услуге:

1. Помоћ у кући за одрасла и стара лица (услугу је пружао пружалац из невладиног сектора);
2. Лични пратилац детета (услугу пружа пружалац из невладиног сектора);

---

⁴²Закон о социјалној заштити (члан 4.) прописује да се права на социјалну заштиту обезбеђују пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком

Општина Бела Паланка је израдила следеће Правилнике:

- Правилник о условима обезбеђивања и пружања услуге Лични пратилац детета⁴³.
- Правилник о условима обезбеђивања и пружања услуге помоћ у кући, критеријумима и мерилима за утврђивање цене услуга и учешће корисника и њихових сродника обавезних на издржавање у трошковима услуге помоћ у кући⁴⁴

Одлуком о социјалној заштити општине Врњачка Бања утврђена је материјална подршка и услуге у социјалној заштити за које је надлежна локална самоуправа. Права на материјалну подршку која су реализована у 2023. години су једнократна новчана помоћ, опрема корисника за смештај у установу или другу породицу, путни трошкови и исхрана пролазника, накнада трошкова сахране и изузетне новчане помоћи.

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

Помоћ у кући за стара и одрасла лица	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологиј и цене услуге
	ДА	ДА	Да	ДА	Да

Год.	Информације о корисницима услуге				Укупан број корисника током године	Број геронто домаћица	Назив пружаоца услуге	Број лиценце и датум важења
	Место становања		Подела по полу					
	Урбано подручје	Рурално подручје	Жена	Мушкарац				
2024	68	62	83	47	130	18	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 891 10.07.2029
2023	84	70	108	46	154	28 ⁴⁵	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 891 10.07.2029

Услуга Помоћ у кући за стара и одрасла лицасе пре 2023. године пружала пројектно, са прекидима. Од 2023. године се пружа у континуитету, за кориснике у урбаном и руралном подручју. Од свог успостављања, услуга се наручивала од лиценцираног пружаоца услуге. Корисници услуге Помоћ у кући за стара и одрасла лица учествују у трошковима услуге.

⁴³Правилник донет од стране Општинског већа 17.01.2020. године

⁴⁴Правилник донет од стране Општинског већа 16.01.2020. године

⁴⁵Услугу пружа 10 неговатељица-геронтодомаћица на градском подручју и 18 неговатељице-геронтодомаћице на сеоском и градском подручју

ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

Лични пратилац детета	Предвиђена Одлуком о СЗ	Успостављена у складу са Одлуком о СЗ	Одлуке о критеријумима и мерилима за пружање услуге	Одлуке о учешћу корисника у трошковима услуге	Одлука о методологији цене услуге
	ДА	ДА	НЕ	НЕ	НЕ

Год.	Информације о корисницима услуге				Образов. систем			Укупан број корис. током године	Број личних пратилаца	Назив пружаоца услуге	Број лиценце и датум важења
	Место становања	Подела по полу									
	Урбано подручје	Рурално подручје	девојчица	дечак	ППП	ОШ	СШ				
2024	10	3	5	8	/	12	1	13	13	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 669 01.09.2026
2023	6	2	5	3	/	7	1	8	8	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 669 01.09.2026
2022	3	2	3	2	/	3	2	5	5	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 669 01.09.2026
2021	3	2	3	2	/	3	2	5	5	Удружење „Те деум“	Бр. л.: 669 01.09.2026

Услуга Лични пратилац детета је успостављена у заједници од октобра 2021. године. Од успостављена, услуга се пружала у континуитету и набављала путем јавне набавке. Корисници услуге Лични пратилац детета не учествују у трошковима услуге.

У 2023. години услуга се пружала у Основној школи "Љупче Шпанац" (6 корисника – 3 дечака/3 девојчице) и ОШ "Јован Аранђеловић" – Црвена Река (1 корисница), као и средњој школи "Никета Ремезијански" (1 корисница).

У 2024. години услуга се пружала Основној школи "Љупче Шпанац" (7 корисника – 4 дечака/3 девојчице), и ОШ "Јован Аранђеловић" – Црвена Река (1 корисница), као и средњој школи "Никета Ремезијански" (1 корисница).

ШОСО „Младост“, Пирот у 2024. години је имала 4 ученика (4 дечака (2 у другом разреду ОШ, 1 у трећем ОШ, и 1 у четвртном ОШ) из Беле Паланке.

Социјално становање. Општина Бела Паланка има 20 стамбених јединица намењених социјалном становању за социјално угрожена лица, док у њима већински живе избегла и расељена лица. Разматра се могућност да један од станова буде уступљен Центру на коришћење за ургентан смештај корисника.

3.3.4. Материјална подршка

Према Одлуци о социјалној заштити, социјално угрожено становништво има права и на материјалну подршку која служи обезбеђењу егзистенцијалног минимума и подршке социјалном укључивању корисника.

Општина Бела Паланка обезбеђује право на следеће врсте помоћи:

1. Материјална подршка у новцу –
  - 1) једнократне новчане помоћи
  - 2) накнадатрошковасахране
  - 3) финансијска подршка породицама деце кроз бесплатну ужину и превоз ученика
2. Материјална подршка у натури –
  - 4) опремање корисника за смештај у установу социјалне заштите
  - 5) потпуно или делимично ослобађање од плаћања стамбено-комуналних услуга (Право на попуст у плаћању комуналних услуга)
3. Остале врсте материјалне подршке –
  - 6) Право на путне трошкове и исхрану пролазника
  - 7) Друга права из области социјалне заштите
    - a. подршка породици којој је у елементарним непогодама оштећен стан, а на основу процене комисије коју је формирао Центар за социјалан рад,
    - b. подршка породици којој је несрећним случајем наступила смрт једног или више лица,
    - c. подршка породици у којој члан породице оболео од теже болести, а није стекао својство осигураног лица,
    - d. подршка деци без родитељског старања која нису на хранитељству, а налазе се у евиденцији Центра за социјални рад за набавку школског прибора,
    - e. право на путне трошкове за обављање здравствених прегледа у здравственим установама ван територије општине Бела Паланка)

Центар за социјални рад Бела Паланка за нека права материјалне подршке издаје уверења и потврде, а за друга спроводи цео поступак.

Социјалну заштиту становништва општине највећим делом обезбеђују Република и локална самоуправа .

3.3.5. Институционални капацитети за обезбеђивање социјалне заштите у општини Бела Паланка

Институционални капацитети за социјалну заштиту у општини Бела Паланка обухватају различите јавне и приватне установе које пружају свеобухватну подршку рањивим групама становништва.

Локална самоуправа (администрација)

Органи Општине Бела Паланка су: Скупштина општине, Председник општине и Општинско веће.

Ради остваривања послова из надлежности општине образована је Општинска управа у складу са најбољим праксом, а ради ефикасног рада органа. Унутрашње организационе јединице Општинске управе су⁴⁶:

- Одељење за буџет и финансије
- Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове
- Одељење за урбанизам, грађевинарство, имовинско-правне и стамбено-комуналне послове
- Одељење за привреду и локално – економски развој
- Одсек за послове локалне пореске администрације
- Одсек за израду пројеката развоја општине

У оквиру Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове, описани су послови одељења за друштвене делатности које није издвојено као посебна организациона јединица. Одељењем руководи **Руководилац Одељења** у звању самосталног саветника. У оквиру Одељења систематизовано је 11 радних места, од којих је **само једно радно место релевантно за област социјалне заштите** и то **сарадник** на Пословима дечје заштите, борачко-инвалидску, социјалну и здравствену заштиту, друштвени бригу о деци и послови основног и средњег образовања, културе и физичке културе, где је предвиђен један извршилац.

Интерресоран комисија

Интерресорна комисија, која врши процену деце, ученика и одраслих који имају потребу за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком, формирана је решењем из фебруара 2019. године, које је измењено и допуњено у марту 2023. године, а донето од стране начелника управе. Решењем су именовани чланови и заменици чланова Интерресорне комисије, од којих су 4 стална члана, а један члан има статус повремениог члана. Сви чланови су именовани на период од четири године. Координатор комисије је чланица општинског већа задужена за културу, информисање, социјалну заштиту, здравствену заштиту, предшколско и основношколско васпитање. Интерресорна комисија блиско сарађује са школском управом и њиховим тимом за индивидуални образовни план (ИОП).

---

⁴⁶<https://is.gd/QStWdz>

Савет за јавно здравље

Савет за јавно здравље формиран је решењем из марта 2023. године као посебно радно тело Општинског већа општине Бела Паланка, на период од пет година, од стране председника општине. Савет броји 9 чланова, од којих је један представник Завода за јавно здравље из Пирота. Стручне и административне послове за потребе Савета обавља Општинска управа општине Бела Паланка.

Савет за запошљавање

Савет за запошљавање формиран је решењем Општинског већа из фебруара 2024. године, на период од четири године. Ступањем на снагу овог решења, престало је са важењем Решење из августа 2019. године. Савет броји укупно пет чланова, од којих четири имају функцију члана, а један председника Савета.

Центар за социјални рад „Бранко Миловановић – Цига“, Бела Паланка

Послови у ЦСР обављају се **у оквиру једне унутрашње организационе јединице** коју сачињавају сви запослени стручни радници на пословима социјалног рада и управно-правним пословима⁴⁷. Претходни правилнико организацији и систематизацији послова у Центру, предвиђао је 8 радних места са 11 запослених, од којих је општина покривала плату за три радна места, тј. 4 особе од којих је **једна особа била ангажована на пословима планирања, развоја и извештавања**. Изменом Правилника 12.11.2020. године укинута је радно место **послови планирања, развоја и извештавања**, и повећан је број извршиоца на радном месту: водитељ случаја.

Измена у организацији Центра за социјални рад указује на настојање да се ресурси фокусирају на кључне активности, као што су послови водитеља случаја, што је у складу са растућим бројем корисника и њиховим потребама. Међутим, уклањање позиције задужене за развој и планирање може довести до тога да Центар више пажње усмерава на тренутне и непосредне потребе корисника, али мање на дугорочне циљеве као што су превенција, едукација и социјална инклузија. Ово може резултирати пропуштањем важних стратешких и програмских прилика које би дугорочно побољшале квалитет социјалне заштите.

Дом здравља Бела Паланка

Унутрашње организационе јединице Дома здравља су:

1. Служба за здравствену заштиту одраслих становника
2. Служба за кућно лечење и здравствену негу
3. Служба за хитну медицинску помоћ са санитетским превозом
4. Служба за поливалентну патронажу
5. Служба за стоматолошку здравствену заштиту
6. Служба за здравствену заштиту школске деце
7. Служба за здравствену заштиту деце
8. Служба за здравствену заштиту жена

На територији општине налази се 7 амбуланти и 4 амбуланте у виду здравствених пунктова. Међутим, већина ових амбуланти, посебно оне у руралним подручјима, не задовољавају основне просторне услове за пружање здравствених услуга и заштите сеоских становника. Због тога је неопходна хитна реконструкција и адаптација ових

---

⁴⁷Ступањем на снагу овог Правилника (09.03.2018), престао је да важи Правилник под бројем 55-206, од 18.04.2017. године

амбуланти како би се побољшали просторни услови и осигурало усаглашавање са стандардима здравствене заштите. Становници неких села су принуђени да путују километарима до најближе амбуланте ради лекарског прегледа, рецепта или лекова. Један од проблема који омета ефикасно пружање здравствене заштите у општини је недостатак возила у возном парку, као и застарелост и неефикасност одређене дијагностичке опреме у склопу Дома здравља. Ово не само да представља финансијски терет због високих трошкова одржавања и честих поправки, већ и здравствени ризик, јер застарела опрема може довести до повећаног излагања пацијената и медицинског особља зрачењу (нпр. радиолошки и ултразвучни апарати).

Превентивне и куративне прегледе код деце обављају три педијатра, док одрасли пацијенти обављају прегледе код изабраних лекара. У Белој Паланци постоји 6 изабраних тимова, док се у Црвеној Реци и Долцу налази један тим. Хитну медицинску помоћ пружа пет екипа. Једном недељно у просторијама Удружења пензионера организује се бесплатна провера крвног притиска без потребе за заказивањем и здравственом књижицом.⁴⁸

Пружаоци услуга социјалне заштите у локалној заједници

Локално удружење „ТЕ ДЕУМ“ основано 23. новембра 2009. године⁴⁹, од 2019. године има лиценцу за пружање услуге „Помоћ у кући“ и од 2021. године има лиценцу за пружање услуге „Лични пратилац детета“

Удружења грађана који заступају интересе корисничких група из области социјалне заштите

- **Црвени Крст**

Црвени крст је хуманитарна организација која има за циљ пружање помоћи људима који су у потреби, посебно у ванредним ситуацијама и катастрофама. Опис посла у Црвеном крсту обухвата следеће активности: пружање хуманитарне помоћи, образовање и превенција, локална и међународна сарадња, промоција и заштита људских права. Црвени крст укључује у раду и волонтере.

- **Удружење пензионера 'Курило'**

Удружење пензионера 'Курило' општине Бела Паланка, основано 1954. године, током пандемије COVID-19 пружало је подршку у реализацији Клуба за старије особе. Ова активност је укључивала Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге на нивоу локалне самоуправе. Међутим, услед недостатка финансијских средстава, Општина је престала да обезбеђује средства за ову врсту активности, што је довело до прекида спровођења програма.

Међуресорна сарадња у обезбеђивању услуга социјалне заштите

Интересорна комисија општине Бела Паланка упућује децу/ученике којима је потребна додатна подршка у образовању у **школу за основно и средње образовање „Младост“** из Пирота, која у свом саставу обједињује предшколско, основно и средње образовање и продужени боравак. Школу похађају деца/ученици: са тешкоћама у интелектуалном функционисању, са сметњама из спектра аутизма, са вишеструким

---

⁴⁸Информација преузета из Плана развоја општине, страна 73-74

⁴⁹Шифра делатности 9499: Делатност осталих организација на бази учлањења, док је за област остваривања циљева, одабрано: Спровођење социјалне политике

сметњама. ЈЛС Бела Паланка обезбеђује услугу ЛПД и превоз за децу/ученике и њихове личне пратиоце.

Међуопштинска сарадња у обезбеђивању услуга социјалне заштите

Општина Бела Паланка за сада нема искуство у успостављена међуопштинска сарадња у обезбеђивању услуга социјалне заштите.

3.2. Финализација анализе – кључни фактори од значаја за унапређење социјалне заштите у општини Бела Паланка

Анализа стања је урађена помоћу SWOT анализе од стране чланова Радне групе. Током дискусије, чланови Радне групе су сагледавали ситуацију и могућности у тренутним околностима, док им је алат кроз SWOT анализупомогао да се сагледају унутрашње снаге и слабости за решавање препознатих проблема, и које спољашње прилике и претње могу да утичу на остварење циљева ка којима се тежи, а који су постављени у кровном стратешком документу општине и то Плану развоја општине Бела Паланка. SWOT је енглеска скраћеница од речи: снага (strengths), слабости (weaknesses), могућности, прилике (opportunities) и претње или изазови (threats или challenges).

SWOT анализа је помогла да се издвоје приоритети, и процене најпотребније интервенције за решавање одабраних проблема

Табела : Општа SWOT матрица у домену социјалне заштите

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • ЈЛС финансира услуге социјалне заштите • ЈЛС финансира права предвиђена Одлуком о СЗ • Успостављена сарадња између ЈЛС и локалних актера (ЦСР, ДЗ, ЦК и ОЦД) – добра размена информација о потребама социо-економски угрожених категорија становништва • Развијен систем ПШУ и ШУ • Постојећи локални ресурси цивилног сектора за пружање услуга • Одређени ниво приватног сектора (успостављање друштвеног одговорног пословања) • Добро организован рад Одсека поливалентне патронажне службе у дому здравља • У свим образовним установама поштује се принцип инклузије • Постојање Установе за спорт „Спортски центар Бањица“ која у свом програму има 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Локални секторски документи јавних политика за унапређење друштвено осетљивих категорија нису ревидирана ▪ нагомилани и нерешени социјални проблеми ромске популације ▪ недовољно развијени локални ресурси цивилног сектора за заступање права друштвено осетљивих категорија ▪ Недовољни капацитети локалних удружења да унапређују своје програме ▪ Недовољни људски капацитети локалних удружења за привлачења донаторских средстава ▪ Престанак пружања саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга: Клуб за стара лица и Клуб за децу и одрасле ометене у развоју и инвалидитетом ▪ Недовољно развијена мрежа волонтера и активиста при Црвеном крсту ▪ Недостатак људских капацитета у оквиру локалне самоуправе за

<p>активности за циљне групе: ОСИ и старији од 65 година</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проширивање услуге ПУК на рурално подручје • ЈЛС има развијен систем прикупљања податак из МЗ о потребама угрожених категорија • ЈЛС поседује простор/објекте (инфраструктурни капацитети)у свом власништву који се могу наменити за пружање услуга СЗ и ширење мреже социјалних услуга • Дobar пројектни тим у ЈЛС за привлачење међународних пројеката • Редовна израда секторских докумената јавних политика за унапређење друштвено осетљивих категорија • Постојање Мобилног тима и Координатора за ромска питања • Постојање станова за социјално угрожена лица • ЈЛС субвенционисхе одређене линије јавног превоза • Зграда ЦСР поседује лифт и доступан је ОСИ • Један број спортских активности је доступан за осетљиве категорије • ЈЛС финансира превоз за децу и пратиоце која похађају ШОСО „Младост“ Пирот 	<p>планирање, праћење и процену потреба у социјалној заштити</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатак стручних кадрова у оквиру ресорних институција (образовање, здравство, социјална заштите) ▪ Ограничена финансијска средства ЈЛС за проширење већ успостављених и развијање нових услуга социјалне заштите ▪ Недовољни капацитети за стамбено збрињавање социјално угрожених лица ▪ Непостојање стамбених капацитета за ургентно збрињавање ▪ Одређени број самачких старачких домаћинстава у руралном подручју у потреби за периодичним ургентним смештајем до проналажења трајнијег облика збрињавања ▪ Велики број једночланих/двочланих старачких домаћинстава на селу ▪ Недовољно развијена мрежа јавног транспорта на територији општине за све грађане општине ▪ Велико учешће припадника осетљивих категорија становништва у укупном становништву ▪ Константан тренд присутног броја сиромашних појединаца/породица у локалној заједници ▪ Постојање архитектонских баријера за кретање особа са инвалидитетом ▪ Неразумевање корисника о програму и обиму услуге (ниска образовна структура и неразумевање система подршке) ▪ Лоша демографска структура становништва – негативан природни прираштај, висок удео старих преко 65 година и изумирање села ▪ Ограничена територијална покривеност услугама СЗ ▪ ЈЛС припада четвртој категорији развијености
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Унапређење постојећих и развој нових услуга социјалне заштите ▪ Развој нових услуга социјалне заштите са фокусом на услуге превенције од уласка у систем социјалне заштите ▪ Коришћење финансијске подршке домаћих и страних донатора (ресорна министарства, међународне организације, ИПА фондови итд.) ▪ Унапређење међу секторске сарадње, а посебно сектора здравља и социјалне заштите ▪ Сарадња локалних актера, родитеља, удружења ▪ Подршка ОЦД у пилотирању иновативних услуга социјалне заштите ▪ Осмишљавање послова за родитеље ОСИ (рад од куће, усклађивање посла и родитељства и сл.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одлазак кадра из система социјалне заштите (одлазак у пензију, промена посла и др.) ▪ Повећање институционализације корисника услед недовољно развијених локалних услуга (сагоревање родитеља и чланова породице, старост родитеља) ▪ Пораст броја деце са сметњама и инвалидитетом ▪ Висок број незапослености ▪ Пораст броја корисника услуга социјалне заштите које Центар пружа на број запослених у ЦСР ▪ Забрана запошљавања у јавном сектору ▪ Смањење буџетских средстава услед политика на националном нивоу ▪ Системски ризици (светска економска криза, здравствена криза, геополитички ризици, природне непогоде) ▪ Ванредне ситуације (поплаве, пандемије) и климатске промене

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Успостављање међуопштинске сарадње за услуге смештаја ▪ Успостављање Савета за социјалну политику ▪ Партиципација корисника у цени услуга социјалне заштите ▪ Увођење нових технологија за праћење, вредновање и евалуацију услуга социјалне заштите и материјалних давања 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Високи стандарди у сектору социјалне заштите (недостатак професионалних кадрова за рад на услугама социјалне заштите) ▪ Шаблонски приступ у решавању проблема осетљивих група; ▪ Изостанак подршке међународних партнера ▪ Депопулација и континуирано смањење броја становника, посебно одлазак младих и стручних кадрова у веће градове
---	--

Табела SWOT матрица за ДНЕВНЕ УСЛУГЕ У ЗАЈЕДНИЦИ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Услуге су превиђене Одлуком о социјалној заштити • Успостављена и доступна услуга Помоћ у кући (ПУК) • У локалној заједници постоји лиценцирани пружалац услуге СЗ ПУК • Успостављена и доступна услуга Лични пратилац детета (ЛПД) • У локалној заједници постоји лиценцирани пружалац услуге СЗ ЛПД • Довољан број адекватних простора/објеката од значаја за пружање услуга СЗ • Довољан број лица који су прошли акредитовану обуку ЛПД и ПУК 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ услуга Помоћ у кући доступна само за корисничку групу одрасли и старији, али не и за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом ▪ услуга Помоћ у кући делимично развијена на руралном подручју (25 села покривено услугом) ▪ недостатак других дневних услуга као што су: Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју и инвалидитетом, и Дневни боравак за старија лица;
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ увођењем партиципације у цени услуге (ЛПД) могуће је обезбедити већи обухват корисника (запослити нов кадар) и повећати примања запосленима у услугама како би се спречио одлазак кадра ▪ јавно-приватна партнерства која ће омогућити реализацију мера 1.4.4.⁵⁰ из Плана развоја општине 	<ul style="list-style-type: none"> • осипање кадра у услугама ПУК и ЛПД услед минималних примања (минимална зарада) ▪ услед недовољног броја стручних радника у локалној заједници потребних за добијање лиценце⁵¹, смањују се могућности за проширење обухвата корисника, чиме се угрожава принцип доступности услуге онима којима је потребна

⁵⁰План развоја општине (ПРО), Мера 1.4.4. Развој инфраструктуре у области здравствене и социјалне заштите, реконструкција и опремање установа здравствене и социјалне заштите, страна 93

⁵¹ Правилник о ближим условима и стандардима за пружање свих услуга социјалне заштите, члан 71 „Број стручних радника и сарадника непосредно ангажованих у раду са корисницима услуге дневног боравка „(..) потребно је један стручни радник и два сарадника за капацитет до десет корисника, а један сарадник на сваких додатних пет корисника, односно један стручни радник на сваких додатних десет корисника. <https://www.zavodsz.gov.rs/media/1207/pravilnik-o-blizim-uslovima-i-standardima-za-pruzanje-usluga-socijalne-zastite.pdf>

Развој SWOT матрица за услуге подршке за самосталан живот, услуге смештаја, као и саветодавно-терапијске и социјално-едукативне, није био могућ из више разлога који су у значајној мери повезани са специфичним економским и социјалним условима локалне заједнице. Општина Бела Паланка припада четвртој категорији неразвијених општина, што значајно ограничава капацитете и ресурсе за развој сложенијих и захтевнијих услуга социјалне заштите. У овом контексту, разлози који објашњавају недостатак развијених SWOT матрица су:

1. **Ограничена финансијска средства:** Општина Бела Паланка има значајно ограничена буџетска средства која могу бити усмерена на развој социјалних услуга. Услуге као што су подршка за самосталан животи услуге смештаја захтевају велика финансијска улагања у инфраструктуру, опрему, као и у сталну и редовну обуку стручних радника. Пошто општина није у могућности да обезбеди потребан буџет, развој ових услуга за сада није могућ.
2. **Недостатак стручних радника:** За услуге социјалне заштите као што су предах смештај и дневни боравак потребан је велики број стручних радника који имају лиценцу Коморе социјалне заштите. Међутим, у малим и неразвијеним општинама, као што је Бела Паланка, ови радници су често недоступни, јер нису мотивисани да раде у локалним заједницама које имају ниска месечна примања, а која не одговарају сложености и обиму посла.. Ова ситуација изазива недостатак квалификованих радника који су неопходни за пружање лиценцираних услуга.
3. **Недостатак инфраструктуре и простора:** За услуге попут смештаја, предах смештаја и дневног боравка потребна је одговарајућа инфраструктура, просторни капацитети и опрема. Општина Бела Паланка, као мања и неразвијена средина, нема довољно ресурса за изградњу или адаптацију објеката који би се задовољили стандарди који су прописани за ове врсте услуга. Без адекватних простора и опреме, није могуће развијати и спроводити услуге које су неопходне за осетљиве групе становништва.

Иако постоји потенцијал за развој услуга подршке и социјалне инклузије, због горе наведених разлога (недостатак финансија, стручних кадрова и инфраструктуре), општина тренутно није у могућности да развија услуге смештаја и подршке за самосталан живот, па ни саветодавно-терапијске услуге, за које још увек нису прописани стандарди.

4. Преглед циљева и мере планског документа за унапређење социјалне заштите

У процесу развоја и унапређења социјалне заштите на локалном нивоу, важан корак је дефинисање јасних и одрживих циљева који ће служити као основа за креирање ефективних мера и активности. Овај плански документ има за циљ да пружи свеобухватан преглед корака који ће омогућити унапређење социјалне заштите у општини Бела Паланка. Разумевањем потреба локалне заједнице и укључивањем свих заинтересованих страна, ствара се оквир за развој услуга које су доступне и одговарајуће свим грађанима, а посебно најугроженијим групама.

Кључни фактори за успешну реализацију ових циљева укључују не само финансијске и кадровске ресурсе, већ и спремност за сарадњу различитих институција, удружења и грађана. С тим у вези, визија социјалне заштите у општини Бела Паланка представља основни водич за све будуће активности и стратегије које ће бити усмерене ка побољшању квалитета живота свих појединаца у заједници.

Визија⁵²

„Општина Бела Паланка је заједница у којој сви грађани и грађанке могу да се ослоне на висококвалитетне и доступне услуге социјалне заштите. У овој заједници, људи подржавају једни друге, градећи заједницу једнаких могућности, атмосферу праведности и равноправности за све.“

У контексту унапређења социјалне заштите у општини Бела Паланка, општи циљ има централну улогу у дефинисању правца развоја и неопходних активности које ће обезбедити добробит свих чланова локалне заједнице. Овај циљ је темељ на којем ће се градити конкретне мере и решења која ће се примењивати на локалном нивоу, а који су усмерени на стварање инклузивне и праведне друштвене структуре.

Важно је напоменути да се при постављању овог циља водило рачуна о специфичним потребама локалне заједнице, као и о ресурсима и изазовима с којима се заједница сусреће у процесу унапређења социјалне заштите. У циљу обезбеђивања равноправног приступа свим грађанима и грађанкама, као и јачања солидарности у заједници, општи циљ подразумева да социјалне услуге буду доступне, квалитетне и прилагођене потребама свих чланова заједнице који имају потребу за њима.

Општи циљ

„Успостављање приступачног и свеобухватног система социјалне заштите у општини Бела Паланка, који омогућава свим грађанима и грађанкама лако остваривање својих права и услуга, уз јачање заједничке одговорности и солидарности, с циљем обезбеђивања једнаких могућности за све чланове заједнице.“

---

⁵² Визија Програма за унапређење услуга социјалне заштите у општини Бела Паланка изведена је из визије Плана развоја општине за период од 2021. до 2028. године, која за правац развоја „Бела Паланка је „Бели град“, транзитно место на коридору 10, препознатљиво по туристичким потенцијалима, развијеној пољопривредној производњи и предузетништву и средине очуваном природом и културно-историјским наслеђем. Заједница је срећних и задовољних грађана, са доступним и квалитетним јавним услугама и богатим културним садржајима.“

Како би се остварио општи циљ унапређења услуга социјалне заштите, дефинисана су 4 посебна циља и њима припадајуће мере који воде планираним крајњим исходима Програма за унапређење услуга социјалне заштите.

До 2027. године, циљ је унапређење социјалне заштите кроз јачање капацитета локалних самоуправа за планирање, управљање и праћење услуга, као и побољшање задовољства корисника и социјалног здравља становништва. Повећање доступности иновативних услуга и унапређење транспарентности у области социјалне заштите има за циљ осигурање веће информисаности и ангажовања корисника, што ће допринети праведнијем и ефикаснијем систему који одговара на потребе заштите угрожених група.

Показатељ исхода	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број услуга социјалне заштите које је увела и финансира општина	2	2	2	3
Број корисника услуга социјалне заштите у надлежности општине	143	173	178	184

Посебни циљ 1: Унапређење одговорности локалне самоуправе у социјалној заштити кроз јачање интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга социјалне заштите

Достизање овог циља треба да допринесе јачању одговорности локалне самоуправе у области социјалне заштите, кроз унапређење интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга. Ово укључује даље усаглашавање са принципима Европске повеље о локалној самоуправи и њену имплементацију у систему социјалне заштите на локалном нивоу. Кључни аспект овог процеса је унапређење примене начела доброг управљања у социјалној заштити, кроз јачање професионалних капацитета службеника у локалној самоуправи на пословима социјалне заштите. Овај процес захтева сталну подршку доносиоца одлука у јачању интерних капацитета, како би запослени могли да ефективно имплементирају своје задатке и обезбеде квалитетне и доступне услуге за све грађане.

С обзиром на надлежност општине у формулисању локалних политика и надзору над извршавањем изворних надлежности, за даљи развој и ефикасност локалне самоуправе, потребно је унапредити капацитете општине и механизме координације јавних политика, укључујући социјалну заштиту. У том контексту, образовање Савета за социјалну политику представља кључну меру која ће омогућити активно учешће локалних власти у формулисању и праћењу социјалних политика, као и побољшану координацију међу локалним актерима. Овај савет ће бити важан механизам који ће осигурати да локална самоуправа буде на време упозната са изазовима у области социјалне заштите и спремна да на њих адекватно одговори.

Показатељ исхода	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Процент запослених у ЛС који се баве социјалном заштитом који су прошли специјализоване обуке	0% (2024.)	0	1%	2%
Број иницијатива у социјалној заштити покренутих локално	0 (2024.)	0	1	1

Мера 1.1: Унапређење стручних капацитета запослених у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове

Мера има за циљ унапређење стручних капацитета запослених у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове, с фокусом на стручну обуку у области социјалне заштите. Обуке ће бити организоване у сарадњи са Националном академијом за јавну управу, која нуди обуке у онлине формату, што је значајна предност за запослене. Овај формат омогућава учесницима да обуку похађају у својим терминима и у свом ритму, чиме се олакшава приступ обукама и повећава флексибилност у раду. Обуке ће обухватити кључне аспекте социјалне заштите, укључујући актуелне правне прописе, најбоље праксе у управљању и иновативне приступе у пружању социјалних услуга. Кроз овај програм, запослени ће бити оснажени да ефикасније управљају и спроводе социјалне политике, што ће побољшати квалитет и приступачност социјалних услуга на локалном нивоу.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број обука реализованих за запослене у Одељењу за послове органа општине у области социјалне заштите	0 (2024.)	0	1	1
Број запослених у Одељењу за послове органа општине који су завршили обуке из области социјалне заштите	0 (2024.)	0	1	2
Број стручних конференција које похађају запослени на годишњем нивоу	0 (2024.)	2	2	2

Мера 1.2: Образовање Савета за социјалну политику

Формирање Савета за социјалну политику представља кључни корак ка унапређењу управљања у области социјалне заштите. Савет ће пружити стручну подршку доносиоцима одлука у изради и спровођењу политика и програма који се тичу социјалне заштите. Такође, Савет ће помоћи у унапређењу дијалога и партиципације грађана у процесима одлучивања и служити као форум за размену информација између релевантних актера у области социјалне заштите на локалном нивоу. Савет ће бити састављен од представника локалних власти, стручњака из области социјалне заштите, као и представника невладиних организација и других заинтересованих страна. Ова мултидисциплинарна структура омогућиће објективно разматрање изазова и потреба у области социјалне заштите и предузимање конкретних корака за њихово решавање на локалном нивоу. Поред тога, Савет ће бити и прилика за позивање представника других локалних самоуправа из пиротског округа, како би се разматрала питања међуопштинске сарадње, посебно у контексту удруживања у циљу успостављања услуга смештаја.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Формиран Савет за социјалну политику	Не	Не	Да	Да
Број одржаних седница Савета за социјалну политику	0 (2024.)	0	2	2
Број медијских објава о раду и активностима Савет	0 (2024.)	0	1	2
Број подржаних стручних иницијатива и активности у области социјалне заштите као резултат рада Савета	0 (2024.)	0	1	2

Посебни циљ 2: Повећано задовољство корисника услугама социјалне заштите кроз унапређење квалитета и доступности тих услуга, чиме ће се побољшати социјално благостање становништва

Достизањем овог циља, Општина Бела Паланка ће континуирано унапређивати квалитет и доступност услуга социјалне заштите, чиме ће повећати задовољство корисника и побољшати њихово социјално благостање. Овим циљем општина ће обезбедити ефикасније и прилагођеније услуге, што ће резултирати већом одговорношћу према потребама грађана. Поред тога, успоставиће се систем праћења задовољства корисника, укључујући редовно прикупљање повратних информација, као и жалбени механизам који ће омогућити корисницима да изразе своје незадовољство и добију адекватну и правовремену реакцију. Ови процеси ће значити бољи приступ услугама, брже и ефикасније решавање њихових потреба, као и свеукупно побољшање квалитета живота, посебно осетљивих категорија становништва.

Показатељ исхода	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Процент корисника који су задовољни услугама социјалне заштите	%	Најмање 50% задовољних корисника који су узели учешће у анкети	Најмање 60% задовољних корисника који су узели учешће у анкети	Најмање 70% задовољних корисника који су узели учешће у анкети

Мера 2.1: Успостављање система праћена задовољства корисника квалитетом услуга социјалне заштите

Циљ ове мере је успостављање и спровођење система који ће омогућити континуирано праћење и процену задовољства корисника услугама социјалне заштите. Кроз систематски прикупљене повратне информације од корисника, општина ће моћи да идентификује области за побољшање и обезбеди адаптивност услуга у складу са стварним потребама корисника. Ова мера ће побољшати транспарентност, одговорност и ефикасност услуга социјалне заштите, чиме ће се обезбедити бољи квалитет живота за све кориснике, посебно за осетљиве категорије становништва. Подаци из овог система ће бити од значаја и за стручњаке и доносиоце одлука, који ће на основу стварних потреба и препорука корисника моћи да развијају и унапређују социјалне политике и услуге на локалном нивоу. Истовремено, ова мера ће допринети већем нивоу укључивања грађана у процесе доношења одлука, као и већој партиципацији у обликовању и контроли социјалних услуга.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Просечна оцена задовољних корисника (старији) и родитеља/старатеља (деца/одрасли) у односу на укупан број корисника који користе услугу (на скали од 1 до 5)	нема података	4	4,5	5

Мера 2.2: Успостављен жалбени механизам

Циљ ове мере је успостављање и омогућавање функционалног жалбеног механизма који ће корисницима услуга социјалне заштите пружити могућност да изразе незадовољство у вези са квалитетом пружених услуга и да њихови приговори буду адекватно обрађени. Мера ће допринети већој транспарентности и одговорности у систему социјалне заштите, као и пружити корисницима прилику да активно учествују у процесу побољшања квалитета услуга. Жалбени механизам ће бити лако доступан, јасан и ефикасан, омогућавајући корисницима да пријаве своје жалбе и добију правовремене одговоре. Локална самоуправа ће одредити посебан телефонски број за подношење жалби и/или сугестија. Такође, корисници ће бити обавештени да могу поднети жалбу и у писаној форми на писарници или се директно обратити запосленом лицу у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове. Ово лице ће бити одговорно за прикупљање жалби и приговора и њихову даљу обраду.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број успостављених и функционалних механизма за подношење жалби у вези са квалитетом услуга социјалне заштите (1 механизам)	0 (2024.)	1	0	0
Број поднетих жалби од стране корисника услуга социјалне заштите	0 (2024.)	0	1	3

Посебни циљ 3: Повећање доступности постојећих и развој нових, иновативних услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се побољшао приступ и квалитет социјалних услуга за осетљиве групе становништва

Достизањем овог циља, Општина Бела Паланка ће континуирано унапређивати доступност и квалитет услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се осетљивим групама становништва омогућила лакши приступ подршци која им је потребна. Развијањем нових и иновативних решења у области социјалне заштите, као и побољшањем постојећих услуга, стварају се услови за већи инклузивитет, једнакост и подршку рањивим групама као што су старији, особе са инвалидитетом, деца и други угрожени појединци.

Показатељ исхода	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број услуга социјалне заштите	2 (2024.)	2	2	3
Процент повећања корисника услуга социјалне заштите	-11,73	21	2,89	3,37
Процент повећања буџетских средстава за услуге социјалне заштите	6.14 (2023.)	10,22	6,89	7

Мера 3.1: Проширење обима и капацитета услуге „Помоћ у кући“ за старије особе

Циљ ове мере је повећање доступности услуге „Помоћ у кући“ свим старијим особама које су у потреби за њом. Мера обухвата проширења броја корисника који ће имати приступ овој услузи, као и унапређење кадровских капацитета који омогућавају пружање стручне, безбедне и адекватне подршке старим лицима која нису у могућности самостално обављати свакодневне активности. Проширење услуге укључује обуку и повећање броја геронтодомаћица, као и обезбеђивање превозних ресурса за повећану покривеност, посебно на руралним подручјима. Циљ је унапређење квалитета живота старијих особа, смањење социјалне изолације и подршка у одржавању њихове независности и достојанства.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број нових корисника услуге „Помоћ у кући“	130 (2024.)	160	165	170
Процент корисника из руралних подручја	47,69%	51,25%	49,70%	50%
Број нових геронтодомаћица које су прошле акредитовану обуку	18 (2024.)	18	18	19
Број превозних средстава обезбеђених за услугу „Помоћ у кући“	1 (2024.)	2	2	2
Просечна оцена задовољних корисника (старији) (на скали од 1 до 5)	нема података	4	4,5	5

Мера 3.2: Проширење обима и капацитета услуге „Лични пратилац детета“

Циљ ове мере је повећање доступности и капацитета услуге „Лични пратилац детета“ за децу са инвалидитетом и децу са тешким развојним и здравственим потешкоћама. Мера обухвата проширење броја корисника који ће имати приступ овој услузи, као и повећање броја обучених и стручних пратилаца који ће пружати подршку деци у свакодневним активностима, као и у образовним и социјалним установама. Циљ је унапређење квалитета живота деце са инвалидитетом, њихова интеграција у друштво, као и подршка родитељима у обезбеђивању приступа образовном систему деци.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број деце која су континуирано ⁵³ користила услугу од септембра до јуна, пратећи школски календар у текућој години	13 (2024.)	13	13	14
Процент личних пратилаца који су прошли акредитовану обуку у односу на број деце која користе услугу	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	14 личних пратилаца за 14 деце (100%)
Просечна оцена задовољних корисника (родитеља/старатеља) у односу на укупан број корисника (деца/млади) који користе услугу (на скали од 1 до 5)	нема података	4	4	5

⁵³Континуирано значи да дете користи услугу током целе школске године, од почетка септембра до краја јуна, уз дозволу краткотрајних прекида који не трају дуже од месец дана, и који не утичу на наставак коришћења услуге током остатка године.

Мера 3.3: Увођење нових услуга социјалне заштите

Циљ ове мере је увођење нове услуге социјалне заштите – **Клуб за старије особе**, који ће представљати место за социјализацију, едукацију и активности за старије особе у општини. Мера има за циљ да побољша квалитет живота старијих чланова заједнице, смањи њихову социјалну изолацију и омогући им активно учешће у друштву кроз организовање разних активности које ће бити у складу са њиховим потребама и интересовањима. Мера ће бити усмерена на стварање безбедног и подстицајног окружења у којем старије особе могу да се осећају цењено, активно и интегрисано у друштвену заједницу. Мера ће допринети унапређењу менталног и физичког здравља старијих особа, као и њихово оснаживање и повећање квалитета живота, чиме ће се смањити ризик од социјалне изолације и депресије, које су чести проблеми међу овом популацијом.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Процент завршених радова на прилагођавању простора за Клуб за старије особе	0% (2024.)	0%	80%	100%
Број адаптираних просторија/опремљених простора за рад са старијим особама	0 (2024.)	0	1	1
Процент потребних финансијских средстава обезбеђених за покретање услуге	0% (2024.)	0%	0%	100%

Мера 3.4: Развијање међугенерациске солидарности и сарадње и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама

Циљ ове мере је јачање међугенерациске солидарности и сарадње, као и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама, са посебним фокусом на старије особе. Мера ће подстицати младе људе да се активно укључе у волонтерске активности које пружају подршку старијим члановима заједнице, углавном кроз социјалну интеракцију и директну помоћ. У оквиру ове мере, волонтери Црвеног крста ће бити ангажовани на пружању подршке старијима, а програми и радионице који ће бити организовани у школама и другим заједничким просторима имаће за циљ развој вредности солидарности, емпатије и одговорности. Осим тога, кроз медијске кампање и објаву садржаја на друштвеним мрежама, промовисаће се важност међугенерациске сарадње и волонтеризма, развијајући код младих осећај заједништва и друштвене одговорности. Мера ће такође омогућити младима да се укључе у разне друштвене и едукативне активности које ће им помоћи у личном развоју и подстакнути веће разумевање потреба социјално осетљивих група.

Показатељ(и) на нивоу мере (показатељ резултата)	Полазна вредност	2025.	2026.	2027.
Број младих који су се пријавили и активно учествовали у волонтерским активностима	0 (2024.)	5	8	10
Број промотивних активности које подстичу пријављивање младих волонтера	0 (2024.)	5	1	2

4.1. Циљеви и мере Програма унапређења услуга социјалне заштите

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1

Развојна област		Одрживи друштвени развој				
Посебни циљ 1: Унапређење одговорности локалне самоуправе у социјалној заштити кроз јачање интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга социјалне заштите	Преговарачка поглавља ЕУ и друго	Веза са УН ЦОР	Показатељи (индикатори) исхода за приоритетни циљ			Веза са показатељима УН ЦОР
			Показатељ	Полозна вредност	Циљна вредност	
	Кластер 1 - Основе ⁵⁴ и Европска повеља о локалној самоуправи ⁵⁵	16. Мир, правда и снажне институције 16.6. Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима	Процент запослених у ЛС који се баве социјалном заштитом који су прошли специјализоване обуке	0% (2024.)	2	Годишњи извешај Одељења за привреду и д.д.
		Број иницијатива у социјалној заштити покренутих локално	1 (2024.)	2	Годишњи извешај Одељења за привреду и д.д.	

Остваривање овог посебног циља допринеће унапређењу стручних капацитета локалне самоуправе у области друштвених делатности, што ће омогућити ефикасније планирање, управљање и надзор над правима и услугама у систему социјалне заштите. Обуке и развој вештина запослених подстаћи ће већу професионалност, бољу координацију и транспарентност у раду, што ће резултирати квалитетнијим и правовременим одговором на потребе грађана и грађанки. Ојачани капацитети ће такође допринети јачању одговорности институција, стварању одрживог система и већем поверењу грађана у социјалне услуге. Такође, обезбеђивањем простора ће се унапредити доступност услуга за све кориснике, посебно за осетљиве категорије, чиме се стварају услови за квалитетније и одрживије пружање социјалне подршке.

⁵⁴<https://www.mei.gov.rs/srp/dokumenta/eu-dokumenta/pristupni-pregovori-sa-eu/pregovaracki-klasteri/>

⁵⁵<https://mduls.gov.rs/wp-content/uploads/Zakon-o-potvrdjivanju-Evropske-povelje-o-LS.pdf>

МЕРЕ ПОСЕБНОГ ЦИЉА 1

Мера	Носиоци и учесници		Ризици	План за ублажавање	Кратак опис мера / групе мера	Извори финансирања	Временски рок (бр. год.)
	Одговорна институција	Институције учесници					
Мера 1.1: Унапређење стручних капацитета запослених у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Недовољна заинтересованост запослених да учествују у обукама	Ребаланс буџета како би се подигла ликвидност буџета у оквиру реално планираних прихода	Мера 1.1: се односи на развој стручних капацитета који ће омогућити ефикасније планирање, управљање и надзор над правима и услугама у систему социјалне заштите које обезбеђује ЈЛС	Буџет ЈЛС	25/26/27
Мера 1.2: Образовање Савета за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Кабинет председника, локалне институције, партнери и организације	Недовољна заинтересованост доносилаца одлука институција учесника	Благовремено укључити доносилаце одлука институција учесника	Мера 1.2: се односи на развој механизма који ће омогућити ефикасније планирање, управљање и надзор над правима и услугама у систему социјалне заштите које обезбеђује ЈЛС	Буџет ЈЛС	25/26/27

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2

Посебни циљ 2: Повећано задовољство корисника услуга социјалне заштите кроз унапређење квалитета и доступности тих услуга, чиме ће се побољшати социјално благостање становништва ⁵⁶	Преговарачка поглавља ЕУ и друго	Веза са УН ЦОР	Показатељи (индикатори) исхода за приоритетни циљ				Веза са показатељима УН ЦОР
			Показатељ	Полазна вредност	Циљна вредност	Извори провере	
	Поглавље 19 ⁵⁷ и 23 ⁵⁸	1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих.	Процент корисника који су задовољни услугама социјалне заштите	нема података	Најмање 70% задовољних корисника који су узелу учешће у анкети	Годишњи извешај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове Годишњи извешаји пружалаца услуга	1.3.1. Удео становништва обухваћених системима социјалне заштите, према полу, уз разликовање деце, незапослених лица, старијих лица, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртава повреда на раду, као и сиромашних и рањивих
<p>Повећање задовољства корисника подразумева усвајање стратешких мера и активности које ће осигурати да услуге социјалне заштите буду доступне, ефикасне и прилагођене стварним потребама становништва. Кроз активан ангажман корисника услуга, спровођењем редовних анкета о задовољству и укључивање повратних информација у планирање и реализацију услуга, створиће се основа за континуирано унапређење. Остваривањем овог циља, очекује се побољшање општег социјалног здравља, што подразумева не само веће задовољство корисника, већ јачање социјалне кохезије, поверења у институције и позитиван утицај на психо-социјалну добробит становништва.</p>							

⁵⁶ Социјално здравље, односно добробит појединца у заједници, повезано је са односима, укљученошћу у друштвене активности, као и подршком за угрожене групе становништва. Социјална заштита пружа услуге које помажу у изградњи друштвених веза и подршке, као што су програми за рехабилитацију, подршка породицама и укључивање у заједницу.

⁵⁷ Поглавље 19 – Социјална политика и запошљавање

⁵⁸ Поглавље 23 – Правосуђе и основна права

МЕРЕ ПОСЕБНОГ ЦИЉА2

Мера	Носиоци и учесници		Ризици	План за ублажавање	Кратак опис мера / групе мера	Извори финансирања	Временски рок (бр. год.)
	Одговорна институција	Институције учесници					
Мера 2.1: Успостављање система праћена задовољства корисника квалитетом услуга социјалне заштите	Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Пружаоци услуга СЗ	Недовољна заинтересованост запослениху ЈЛС и корисника услуга СЗ	Правовремено информисати запослене о новинама	Мера 2.1:Ова мера има за циљ успостављање структурисаног система за праћење и анализу задовољства корисника услугама социјалне заштите. Систем ће обухватити механизме за прикупљање података о перцепцијама корисника у вези са квалитетом пружених услуга, као и о њиховим искуствима у интеракцији са пружаоцима услуга	Буџет ЈЛС	25/26/27
Мера 2.2: Успостављен жалбени механизам	Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове ЦСР	Недовољна заинтересованост запослениху ЈЛС и корисника услуга СЗ	Благовремено укључити запослене у развој жалбеног механизма како би разумели права корисника и користи жалбеног механизма Успоставити редовне периодичне евалуације, током којих ће се анализирати повратне информације корисника	Мера 2.2.Циљ овог механизма је да се пружи транспарентан и доступан начин за подношење жалби, као и да се осигура правовремено и адекватно решавање приговора.	Буџет ЈЛС	25/26/27

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3

Посебни циљ 3: Повећање доступности постојећих и развој нових, иновативних услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се побољшао приступ и квалитет социјалних услуга за осетљиве групе становништва	Преговарачка поглавља ЕУ и друго	Веза са УН ЦОР	Показатељи (индикатори) исхода за приоритетни циљ				Веза са показатељима УН ЦОР
			Показатељ	Полазна вредност	Циљна вредност	Извори провере	
	Поглавље 19 ⁵⁹ и 23 ⁶⁰	1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих.	Број услуга социјалне заштите	2 (2024.)	3	Годишњи извешај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове Годишњи извештаји пружалаца услуга	1.3.1. Удео становништва обухваћених системима социјалне заштите, према полу, уз разликовање деце, незапослених лица, старијих лица, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртва повреда на раду, као и сиромашних и рањивих
			Процент повећања корисника услуга социјалне заштите	-11,73 (2024.)	3,37	Годишњи извешај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	
			Процент повећања буџетских средстава за услуге социјалне заштите	6,14 (2023.)	7	Годишњи извештај буџета	

Остваривање овог посебног циља допринеће стварању инклузивнијег и доступнијег система социјалне заштите за све грађане. Овај циљ подразумева увођење нових и иновативних услуга које ће задовољити различите потребе становништва, као и проширење приступа постојећим услугама. Проширена доступност подразумева рад на уклањању баријера које тренутно ограничавају приступ, као што су географске препреке. Увођење нових услуга биће фокусирано на прилагођавање потребама локалне заједнице, што ће укључивати консултације са корисницима и стручњацима у области социјалне заштите. Такође, циљ ће допринети побољшању квалитета живота и

⁵⁹ Поглавље 19 – Социјална политика и запошљавање

⁶⁰ Поглавље 23 – Правосуђе и основна права

социјалног благостања грађана, посебно оних из рањивих категорија. Повећањем доступности услуга, очекује се да ће више особа моћи да оствари права из система социјалне заштите, што ће утицати на смањење сиромаштва и социјалне искључености у заједници.

МЕРЕ ПОСЕБНОГ ЦИЉА 3

Мера	Носиоци и учесници		Ризици	План за ублажавање	Кратак опис мера / групе мера	Извори финансирања	Временски рок (бр. год.)
	Одговорна институција	Институције учесници					
Мера 3.1: Проширење обима и капацитета услуге „Помоћ у кући“ за старије особе	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Пружаоци услуга СЗ ЦСР	Пружаоци услуга СЗ могу имати своје специфичне интересе или приоритете који се не поклапају са циљевима ЈЛС Недовољно ангажовање Пружалаца услуга СЗ услед недостатака ресурса и људских капацитета	Успостављање отворених канала комуникације ЈЛС могу организовати обуке за лица потребна за пружање услуга, и тако унапредити и ојачали људске капацитете за несметано пружање услуге ПУК	Мера 3.1: има за циљ да унапреди доступност услуга СЗ у локалној заједници	Буџет ЈЛС Буџет РС ⁶¹ Подршка из донација	25/26/27
Мера 3.2: Проширење обима и капацитета услуге „Лични пратилац детета“	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Пружаоци услуга СЗ ЦСР	Пружаоци услуга СЗ могу имати своје специфичне интересе или приоритете који се не поклапају са циљевима ЈЛС Недовољно ангажовање Пружалаца услуга СЗ услед недостатака ресурса и људских капацитета	Успостављање отворених канала комуникације ЈЛС могу организовати обуке за лица потребна за пружање услуга, и тако унапредити и ојачали људске капацитете за несметано пружање услуге ПУК	Мера 3.2: има за циљ да унапреди доступност услуга СЗ у локалној заједници	Буџет ЈЛС Буџет РС Подршка из донација	25/26/27

⁶¹Наменски трансфер у социјалној заштити, <https://pravno-informacioni-sistem.rs/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2016/18/1/reg>

<p>Мера 3.3: Увођење нових услуга социјалне заштите</p>	<p>Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове</p> <p>Одељење за урбанизам</p>	<p>Пружаоци услуга СЗ</p> <p>ЦСР</p>	<p>Недовољна финансијска средства за ове намене</p>	<p>Приликом планирања нових услуга, урадити детаљну анализу трошкова, укључујући директне и индиректне трошкове, како би се предвидели потенцијални недостаци у финансирању и развијати механизам за редовно оцењивање одрживости нових услуга, уз процену њиховог утицаја на буџет и потребу за прилагођавањем уколико се јаве непредвиђени трошкови.</p>	<p>Мера 3.3.се односи на уређење других објеката значајних за пружање социјалних услуга. Ова мера има за циљ да унапреди услове за пружање социјалних услуга на територији општине и да учини ове услуге доступнијима за широк круг корисника. Уређење објеката треба да буде у складу са стандардима за пружање социјалних услуга, а пројектовање и опремање објеката треба да буде усклађено са потребама корисника.</p>	<p>Буџет ЈЛС Подршка из донација</p>	<p>25/26/27</p>
<p>Мера 3.4: Развијање међугенерациске солидарности и сарадње и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама</p>	<p>Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове</p>	<p>Црвени крст</p> <p>ОШ/СШ</p> <p>ЦСР</p>	<p>Недовољна заинтересованост грађана и локалних партнера</p>	<p>Правовремено информисати све актере</p>	<p>Мера 3.4.има за циљ да промовише принципе заједништва и сарадње</p>	<p>Буџет ЈЛС Буџет РС Подршка из донација</p>	<p>25/26/27</p>

4.2. Процена финансијских средстава неопходних за реализацију Програма

Будући да је за имплементацију Програма за унапређење социјалне заштите у периоду од 2024. до 2027. године, припремљен Акциони план за период од 2025. до 2027. године, за тај период утврђене су и процене трошкова за планиране активности и остваривање планираних мера и циљева. Важно је имати у виду да приликом обрачуна трошкова нису планирани трошкови везани за редовне активности органа, већ само трошкови за додатне активности, односно увећан обим постојећих активности. За спровођење планираних активности у периоду 2025–2027. године укупно је потребно **///** динара.

Табела **///**: Приказ планираних потребних финансијских средстава по планираним посебним циљевима (у хиљадама динара)

Посебни циљеви	2025.	2026.	2027.	Укупно
Посебни циљ 1: Унапређење одговорности локалне самоуправе у социјалној заштити кроз јачање интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00
Посебни циљ 2: Повећано задовољство корисника услугама социјалне заштите кроз унапређење квалитета и доступности тих услуга, чиме ће се побољшати социјално благостање становништва	0,00	0,00	0,00	0,00
Посебни циљ 3: Повећање доступности постојећих и развој нових, иновативних услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се побољшао приступ и квалитет социјалних услуга за осетљиве групе становништва	16.682,00	11.042,00	13.480,00	41.204,00

Табела //: Приказ планираних потребних финансијских средстава по планираним мерама

Посебни циљ 1: Унапређење одговорности локалне самоуправе у социјалној заштити кроз јачање интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга социјалне заштите				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
Мера 1.1: Унапређење стручних капацитета запослених у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0,00	0,00	0,00	0,00
Мера 1.2: Образовање Савета за социјалну политику	0,00	0,00	0,00	0,00
Посебни циљ 2: Повећано задовољство корисника услугама социјалне заштите кроз унапређење квалитета и доступности тих услуга, чиме ће се побољшати социјално благостање становништва				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
Мера 2.1: Успостављање система праћена задовољства корисника квалитетом услуга социјалне заштите	0,00	0,00	0,00	0,00
Мера 2.2: Успостављен жалбени механизам	0,00	0,00	0,00	0,00
Посебни циљ 3: Повећање доступности постојећих и развој нових, иновативних услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се побољшао приступ и квалитет социјалних услуга за осетљиве групе становништва				
У хиљадама динара	2025.	2026.	2027.	УКУПНО
Мера 3.1: Проширење обима и капацитета услуге „Помоћ у кући“ за старије особе	6.305,00	565,00	565,00	7.435,00
Мера 3.2: Проширење обима и капацитета услуге „Лични пратилац детета“	10.026,00	10.377,00	10.795,00	31.198,00

Мера 3.3: Увођење нових услуга социјалне заштите	0,00	0,00	1.060,00	1.060,00
Мера 3.4: Развијање међугенерациске солидарности и сарадње и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама	351,00	100,00	150,00	601,00

Табела //: Приказ структуре планираног финансирања Акционог плана за период 2025–2027. године

	Буџет РС		Донаторска подршка		Недостајућа средства	УКУПНО
	Обезбеђено	Условно обезбеђено	Обезбеђено	Условно обезбеђено		
ПЦ 1.						
М 1.1						
М 1.2						
ПЦ 2.						
М 2.1						
М 2.2						
ПЦ 3.						
М 3.1						
М 3.2						
М 3.3						
М 3.4						
УКУПНО						
%						

5. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

Примену Плана за унапређење социјалне заштите у Општини Бела Паланкаосигураће укључивање свих релевантних локалних структура и спровођење потребних мера и процедура за његово успешно реализовање

У оквиру локалних структура, разликују се:

- 1) структуре за управљање процесом примене Плана, и
- 2) структуре које су оперативне и примењују План.

Структуру за управљање процесом примене Плана, након његовог усвајања, представљаће Савет за социјалну политику који ће бити успостављен након усвајања Плана.

Савет за социјалну политику ће имати следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примена Плана;
- Предлаже локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације Плана;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми од сваког актера учесника у процесу унапређења услуга социјалне заштите;
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији Плана;
- Управља процесом праћења (мониторинг) и оцењивања успешности (евалуација) Плана;
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог Плана чиниће институције, организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу локалног плана. У складу с Планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду.

Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену локалног плана има следеће задатке и одговорности:

1. Реализација Плана;
2. Непосредна комуникација с корисницима услуга које се обезбеђују Планом;
3. Редовно достављање извештаја доносиоцима одлука у локалној самоуправи;
4. Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака Плана;
5. Унапређење процеса примене Плана у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре.

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације у односу на очекиване резултате примене Плана. Управљачка и оперативне структуре уредиће време и начин размене информација и предузимање одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период припремиће Савет за социјалну политику, уз активнеконсултације с оперативним структурама. По потреби, Савет за за социјалну политику ће предлагати органима ЈЛС и формирање одговарајућих радних тимова.

Годишње планове ће усвајати СО Бела Паланка (или други надлежни орган локалне самоуправе).

Механизми праћења, оцењивања успешности примене Плана и доношења евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуације).

Савет за социјалну политику формираће радну групу за праћење (мониторинг) и оцену успешности (евалуација) Плана.

Радна група ће бити одговорна за праћење и оцењивање успешности рада на примени Плана - вршиће мониторинг (М) и евалуацију (Е). Радна група ће својим Планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације спровођења Програма за унапређење социјалне заштите у Општини Бела Паланка

6. Акциони планза период од 2025. до 2027. године

ОПШТИ ЦИЉ: „Успостављање приступачног и свеобухватног система социјалне заштите у општини Бела Паланка, који омогућава свим грађанима и грађанкама лако остваривање својих права и услуга, уз јачање заједничке одговорности и солидарности, с циљем обезбеђивања једнаких могућности за све чланове заједнице.“						
Показатељ(и) на нивоу општег циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број услуга социјалне заштите које је увела и финансира општина	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	2	2	2	3
Број корисника услуга социјалне заштите у надлежности општине	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	143	173	178	184

ПОСЕБНИ ЦИЉ 1: Унапређење одговорности локалне самоуправе у социјалној заштити кроз јачање интерних капацитета за планирање, управљање и праћење услуга социјалне заштите

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: **Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове**

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Процент запослених у ЛС који се баве социјалном заштитом који су прошли специјализоване обуке	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0% (2024.)	0%	1%	2%
Број иницијатива у социјалној заштити покренутих локално	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	1 (2024.)	1	2	2

МЕРА 1.1: Унапређење стручних капацитета запослених у Одељењу за послове органа општине, општу управу и заједничке послове						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Без средстава	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Информативно-едукативна				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број обука реализованих за запослене у Одељењу за послове органа општине у области социјалне заштите	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0 (2024.)	0	1	1
Број запослених у Одељењу за послове органа општине који су завршили обуке из области социјалне заштите	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0 (2024.)	0	1	2
Број стручних конференција које похађају запослени на годишњем нивоу	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0 (2024.)	2	2	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
1.1.1.Израда плана обука (списак обука и списак запослених)	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	IV квартал 2027. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.1.2. Учешће у обукама које организује Национална академија за јавну управу за стручњаке из области социјалне заштите	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	IV квартал 2027. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.1.3. Омогућавање запосленима да учествују на стручним конференцијама	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	IV квартал 2027. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 1.2: Образовање Савета за социјалну политику						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Институционално управљачко организациона				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Формиран Савет за социјалну политику	Да/Не	Одлука о формирању Савета	Не	Не	Да	Да
Број одржаних седница Савета за социјалну политику	Број	Записници са седница	0	0	2	2
Број медијских објава о раду и активностима Савета	Број	Снимак емисија/број објава на друштвеним мрежама	0	0	1	2
Број подржаних стручних иницијатива и активности у области социјалне заштите као резултат рада Савета	Број	Извештај о раду савета	0	0	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
1.2.1.Избор и именовање чланова Савета за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	II квартал 2026. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.2.2.Израда Програма и Плана рада Савета за социјалну политику	Савет за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	IV квартал 2026.	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.2.3.Организација и реализација састанака Савета	Савет за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.2.4.Промоција и информисање јавности о раду Савета	Савет за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
1.2.5.Ревизија и ажурирање Плана рада Савета	Савет за социјалну политику	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

ПОСЕБНИ ЦИЉ 2: Повећано задовољство корисника услугама социјалне заштите кроз унапређење квалитета и доступности тих услуга, чиме ће се побољшати социјално благостање становништва

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: **Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове**

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Процент корисника који су задовољни услугама социјалне заштите	%	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	нема података	Најмање 50% задовољних корисника који су узелу учешће у анкети	Најмање 60% задовољних корисника који су узелу учешће у анкети	Најмање 70% задовољних корисника који су узелу учешће у анкети

МЕРА 2.1.Успостављање система праћена задовољства корисника квалитетом услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Институционално управљачко организациона и информативно-едукативна				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Просечна оцена задовољних корисника (старији) и родитеља/старатеља (деца/одрасли) у односу на укупан број корисника који користе услугу (на скали од 1 до 5)	нема података	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	нема података	4	4,5	5

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
2.1.1. Израда формата извештаја за пружаоце услуга који у себи садржи елементе са циљем да се оцени задовољство корисника различитим аспектима услуге које добијају (квалитет, приступачност, стручност, људски фактор, брзина реаговања), који омогућава лако прикупљање података и брзу анализу	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	I квартал 2025.	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.1.2. Презентовања налаза о задовољству корисника квалитетом услуга социјалне заштите	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове у сарадњи са пружаоцем услуга	Савет за социјалну политику	I квартал 2025.	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 2.2. Успостављање жалбеног механизма						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Институционално управљачко организациона				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број успостављених и функционалних механизма за подношење жалби у вези са квалитетом услуга социјалне заштите (1 механизам)	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0	1	0	0
Број поднетих жалби од стране корисника услуга социјалне заштите	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0 (2024.)	0	1	3

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
2.2.1. Анализа поднетих пријава и жалби корисника у претходном периоду"	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални рад	IV квартал 2025. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.2.2. Праћење жалби и примедби од стране корисника услуга социјалне заштите	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални рад	IV квартал 2027. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
2.2.3. Информисање корисника о статусу поднетих примедби и сугестија у вези са квалитетом услуге	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални рад	IV квартал 2027. - континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

ПОСЕБНИ ЦИЉ 3: Повећање доступности постојећих и развој нових, иновативних услуга социјалне заштите у локалној заједници, како би се побољшао приступ и квалитет социјалних услуга за осетљиве групе становништва

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) посебног циља: **Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове**

Показатељ(и) на нивоу посебног циља	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број услуга социјалне заштите	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	2 (2024.)	2	2	3
Процент повећања корисника услуга социјалне заштите	%	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	-11,73 (2024.)	21	2,89	3,37
Процент повећања буџетских средстава за услуге социјалне заштите	%	Извештај буџета општине	6,14 (2023.)	10,22	6,89	7

МЕРА 3.1. Проширење обима и капацитета услуге „Помоћ у кући“ за старије особе						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Буџет ЛС	Унети шифру пројекта из буџета када буде унесено 0902-00	984,00	565,00	565,00	
	Донаторска средства		5.321,00	/	/	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
<p>Формула за израчунавање процента броја корисника из руралних подручја: Процент = $\frac{\text{Број корисника из руралног подручја}}{\text{Укупни број корисника}} \times 100$</p>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број нових корисника услуге „Помоћ у кући“	Број	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	130 (2024.)	160	165	170
Процент корисника из руралних подручја	%	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	47,69%	51,25%	49,70%	50%
Број нових геронтодомаћица које су прошле акредитовану обуку	Број	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	18 (2024.)	18	18	19
Број превозних средстава обезбеђених за услугу „Помоћ у кући“	Број	Извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	1 (2024.)	1	0	0
Просечна оцена задовољних корисника (старији) (на скали од 1 до 5)	нема података	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	нема података	4	4,5	5

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Вежа са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
3.1.1. Редовна процена и анализа потреба за проширивањем обима услуге	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални пружалац	IV квартал 2027. континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
3.1.2. Проширење услуге на рурална и удаљена подручја	Менаџер пројекта	Пројектни тим	IV квартал 2027.	Буџет ЈЛС	0902-	984,00	565,00	565,00
				Донаторска средства		3.390,00	/	/
3.1.3. Организовање обука за геронтодомаћице	Менаџер пројекта	Пројектни тим	I квартал 2025.	Донаторска средства	0902-	176,00	/	/
3.1.4. Набавка моторног возила	Менаџер пројекта	Пројектни тим	I квартал 2025.	Донаторска средства	0902-	1.755,00	/	/
3.1.5. Праћење задовољства корисника услугама социјалне заштите	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални пружалац Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	IV квартал 2027. континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 3.2.Проширење обима и капацитета услуге „Лични пратилац детета“						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Буџет ЛС	0902 – 0016 0902 – 0019	10.026,00	10.377,00	10.795,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Формула за израчунавање процента броја корисника из руралних подручја: Процент= $\frac{\text{Број корисника из руралног подручја}}{\text{Укупни број корисника}} \times 100$						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број деце која су континуирано ⁶² користила услугу од септембра до јуна, пратећи школски календар у текућој години.“	Број	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	13 (2024.)	13	13	14
Процент личних пратилаца који су прошли акредитовану обуку у односу на број деце која користе услугу	%	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	13 личних пратилаца за 13 деце (100%)	14 личних пратилаца за 14 деце (100%)
Просечна оцена задовољних корисника (родитеља/старатеља) у односу на укупан број корисника (деца/млади) који користе услугу (на скали од 1 до 5)	Број	Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	нема података	4	4	5

⁶²**Континуирано** значи да дете користи услугу током целе школске године, од почетка септембра до краја јуна, уз дозволу краткотрајних прекида који не трају дуже од месец дана, и који не утичу на наставак коришћења услуге током остатка године.

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
3.2.1. Редовна процена и анализа потреба за проширивањем обима услуге	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални пружалац	IV квартал 2027. континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
3.2.2. Повећање покривености услугом по потреби	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални пружалац	IV квартал, 2027. континуирано	Буџет ЈЛС	0902-0016	9.686,00	10.025,00	10.431,00
3.2.3. Обезбеђивање транспорта за децу која похађају ШОСО „Младост“ Пирот	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални рад Пружалац услуге транспорта до ШОСО „Младост“ Пирот	IV квартал, 2027. континуирано	Буџет ЈЛС	0902-0019	340,00	352,00	364,00
3.2.4. Праћење задовољства корисника услугама социјалне заштите	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Центар за социјални пружалац Годишњи извештај пружаоца(лаца) услуга	IV квартал 2027. континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава

МЕРА 3.3. Увођење нових услуга социјалне заштите						
Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД			
			т+1 година	т+2 година	т+3 година	
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Буџет ЈЛС	0902 - 0016	/	/	1.060,00	
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Обезбеђење добара и пружање услуга				
Прописи које је потребно изменити/усвојити за спровођење мере: <i>(уколико је релевантно)</i>						
Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Процент завршених радова на прилагођавању простора за Клуб за старије особе	%	Годишњи извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0% (2024.)	0%	80%	100%
Број адаптираних просторија/опремљених простора за рад са старијим особама	Број	Годишњи извештај Одељења за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	0 (2024.)	0	1	1
Процент потребних финансијских средстава обезбеђених за покретање услуге	%	Извештај Одељења за буџет и финансије	0% (2024.)	0%	0%	100%

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
3.3.1. Реконструкција и/или адаптација постојећег простора у оквиру објекта „Стара болница“ за успостављање услуге Клуб за старије	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	I квартал 2027.	Буџет ЈЛС	0902 – шифра пројекта ће бити дефинисана Одлуком о буџету за 2027. годину	Без средстава	Без средстава	100,00
3.3.2. Успостављање услуге Клуб за старије уз обезбеђивање средстава за његово функционисање	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	/	III квартал 2027.	Буџет ЈЛС	0902 - 0016	Без средстава	Без средстава	960,00

МЕРА 3.4. Развијање међугенерациске солидарности и сарадње и промоција волонтеризма у подршци социјално осетљивим групама

Организациона јединица одговорна за спровођење (координисање спровођења) мере	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПЈ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
			т+1 година	т+2 година	т+3 година
Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Буџет ЛС	0902 – унети шифру пројекта када се одреди кроз буџет за 2025.	/	100,00	150,00
	Донаторска средства		351,00	/	/
Период спровођења мере: 2025-2027		Тип мере: Информативно-едукативна			

Показатељ(и) на нивоу мере	Јединица мере	Извор провере	Почетна вредност са базном годином	Циљана вредност у 2025. години	Циљана вредност у 2026. години	Циљана вредност у 2027. години
Број младих који су се пријавили и активно учествовали у волонтерским активностима	Број	Извештај Црвеног крста	0 (2024.)	5	8	10
Број промотивних активности које подстичу пријављивање младих волонтера	Број	Извештај Црвеног крста	0 (2024.)	5	1	2

Назив активности	Организациона јединица која спроводи активност	Партнери у спровођењу активности	Рок за завршетак активности (квартал, година)	Извор финансирања	Веза са програмским буџетом (шифра ПР/ПА/ПУ)	Укупно процењена финансијска средства по изворима финансирања у 000 РСД		
						т+1 година	т+2 година	т+3 година
3.4.1. Промоција волонтеризма са циљем укључивања младих у активности међугенерациске солидарности	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Црвени крст	IV квартал 2027. континуирано	/	/	Без средстава	Без средстава	Без средстава
3.4.2. Организација активности у циљу подстицања пријављивања волонтера из локалне заједнице	Одељење за послове органа општине, општу управу и заједничке послове	Црвени крст	IV квартал 2027. континуирано	Буџет ЈЛС	0902 – унети шифру пројекта када се нађе у буџету	/	100,00	150,00
				Донаторска средства		351,00	/	/

Прилог X – Резултати спроведених консултација и јавне расправе

Консултације са заинтересованим странама у процесу израде програма

КОНСУЛТАЦИЈЕ: Чланом 34. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача ДЈП да омогући учешће свих заинтересованих страна и циљних група у процес консултација које спроводи током израде докумената јавних политика. Информације о резултатима спроведених консултација, који нарочито обухватају податке о консултованим странама, обиму и методама консултација⁶³, питањима о којима се расправљало током консултација, затим примедбама, сугестијама и коментарима који су узети у разматрање и онима који нису уважени, као и о разлозима за њихово неприхватање, надлежни предлагач представља у оквиру документа јавне политике. Приручником за учешће јавности у планирању, изради и праћењу спровођења јавних политика и прописа који је припремљен од стране Републичког секретаријата за јавне политике Владе Србије препоручени су елементи извештаја о спроведеним консултацијама, а финална форма извештаја зависи од теме консултација и треба бити прилагођена сваком ДЈП.

У наредној табели је приказан логичан преглед кључних елемената консултација који су неопходни за извештавање. Сврха табеле је да да преглед спроведених консултација доносиоцима одлука, као и да омогући структуриран приступ праћењу спровођења консултација. Табела се такође може лако прилагодити специфичним потребама и аспектима спровођења консултација.

Назив документа	
Предлагач	
Период спровођења консултација	
Циљеви спровођења консултација	
Методи спровођења консултација	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења консултација (навести методе, време и место одржавања)	
Циљне групе и друге заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама (навести за сваки метод консултација посебно)	
Да ли је спровођење консултација створило додатне буџетске трошкове (ако јесте, образложити)	
Информације о достављеним коментарима (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара	

⁶³Наводе се технике које су коришћене (на пример: фокус групе, дискусије, округли сто, панел, анкетно истраживање, полуструктурирани интервју, прикупљање писаних коментара или сл.), учесници и датуми када су консултације спроведене.

РЕЗУЛТАТИ ДРУГИХ МЕТОДА КОНСУЛТАЦИЈА (навести за сваки метод консултација посебно)	
---	--

ЈАВНА РАСПРАВА: Чланом 36. Закона о планском систему је предвиђена обавеза надлежног предлагача да пре подношења на разматрање и усвајање ДЈП спроведе јавну расправу о том документу и да припреми извештај о спроведеној јавној расправи. У извештају се нарочито наводи које су заинтересоване стране и циљне групе учествовале у јавној расправи, које су сугестије изнете током јавне расправе, да ли су и на који начин те сугестије уграђене у предлог документа јавне политике и ако нису, из којих разлога то није учињено. Законом је предвиђено да се извештај о спроведеној јавној расправи прилаже уз предлог документа јавне политике. У наставку је структурирани образац који се може користити за извештавање о спроведеној јавној расправи. Образац може даље бити измењен у складу са специфичним потребама. Важно је да доносиоци одлука имају јасан увид у то о чему се дискутовало и кључне налазе анализе пристиглих коментара/предлога како би имали могућност да донесу одлуке на основу чињеница.

Назив нацрта/предлога акта	
Надлежни предлагач	
Период спровођења јавне расправе	
Методи спровођења	
Достављање писаних коментара (навести рок)	
Други методи спровођења јавне расправе (навести методе, време и место одржавања)	
Да ли је у потпуности спроведен програм јавне расправе (ако није, навести разлоге)	
Да ли је осигурано учешће свих идентификованих циљних група у јавној расправи (навести које су циљне групе учествовале у јавној расправи, а које нису)	
Које су друге заинтересоване стране учествовале у јавној расправи (уколико их је могуће идентификовати)	
Да ли је спровођење јавне расправе изазвало додатне буџетске трошкове (ако јесте, навести разлоге)	
Информације о достављеним коментарима, предлозима и сугестијама (навести колико је коментара примљено, колико је прихваћено, а колико није)	
Анализа примљених коментара (преглед кључних питања и став надлежног органа о тим питањима)	